

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

SECRETARIS VAN MEDEWERKERS: Mr. H. G. KRONENBERG

I^E JAARGANG

WOENSDAG 1 MAART 1916

No. 9

INHOUD

Blz.

1	BEVORDERING DER NATIONALE INDUSTRIE	113
	Een Nederlandsch hoogovenbedrijf.	
17	Japan en Nederl. Oost-Indië	116
	De uitvoer van Suriname	117
	Wereldproductie van goud	117
	Aantal bankkantoren in Engeland	118
28	De handelsbalans van Canada	118
29	Index-cijfers der werkloosheid over 1915	118
16	Zilveren munt in Moederland en Koloniën	119
30	De Maisoogst in Roemenië in 1915	119
31	De levensverzekering en de crisis	119
27	RECHTSPRAAK:	
	Berekening der vracht naar uitgeleverde maat	119
9	REGERINGSMAATREGELEN OP 'HANDELSGEBIED	120
5	MAANDCIJFERS:	
	Emissies in Februari 1916	120
	STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	120—128
	Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
	Wisselkoersen.	Goederenhandel.
	Bankstaten.	Verkeerswezen.

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende gelieve men te zenden aan den Secretaris van medewerkers, adres: Geldersche Kade 21 b, Rotterdam; verslagen, overzichten en verdere gegevens voor de afdeling „Statistiek en Overzichten” aan Nico J. Polak, Diergaardelaan 45 b, Rotterdam, tel. No. 1425.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10.—, buitenland en koloniën f 12.— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0.35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richt men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

28 FEBRUARI 1916.

De geldmarkt blijft ruim; de noteering voor privaat-disconto wisselt tusschen 2 en 2½ %, prolongatie-rente 2½ %, slot 2 %.

Van de door de regeering aangeboden f 50 miljoen 6 maands biljetten en promessen werden toegewezen f 19,796,000 biljetten tot 101 % en f 29,590,000 promessen tot f 985.—, gevende aldus een netto rendement van drie percent.

* * *

De wisselmarkt had een zeer kalm verloop. De op den laatsten dag der vorige berichtswEEK aangevangen daling der koersen voor Londen en Parijs bleef nog eenige dagen aanhouden. De laatste dagen kon echter weder eenige verbetering intreden.

De reeds voor eenigen tijd aangekondigde regeling van den wisselhandel in Oostenrijk-Hongarije is nu ook in werking getreden. De bedoeling is om sterk voeling te houden met de Deutsche centrale. De koer-

sen van den eersten dag waren dan ook volkomen pariteit met de Deutsche koersen, zoodat de bondgenooten ook hierin weder een weg hebben gevonden om samen te werken.

* * *

Daar de Engelsche Regeering uit de laatste uitgaande mails de daarin aanwezige Amerikaansche en Argentijnsche coupons in beslag genomen heeft, hebben de bankiers en couponhandelaars besloten voorloopig geen Noord- of Zuid-Amerikaansche coupons te kopen. Ook bij een der betaalkantoren te Amsterdam werd bezwaar gemaakt verder met inwisseling van Amerikaansche coupons door te gaan. Een en ander is zeer ten nadeele van bezitters van Amerikaansche waarden, die er door in de onmogelijkheid komen om de rente van hunne obligatie's te incasseeren.

BEVORDERING DER NATIONALE INDUSTRIE.

EEN NEDERLANDSCH HOOGOVENBEDRIJF.

Wanneer de tijden, die wij thans beleven, een blijvende versterking van ons gevoel van nationale saamhoorigheid ten gevolge zullen hebben, dan zullen wij eenmaal deze periode van oorlogsgeweld hiervoor grooten dank hebben te weten. Hoe dikwijls hebben niet de besten van ons volk, in bittere bewoordingen soms, geklaagd over het tekort aan gemeenschapsgevoel bij hunne landgenooten, tekort aan ernstig streven naar onderling begrip op geestelijk gebied, tekort niet minder aan nationaal besef op economisch terrein. In tweëerlei opzicht heeft in deze laatste richting ons volk in hoofdzaak gezondigd, als consument, waar het zonder noodzaak, zonder aanwijsbare reden dikwijls, aan het vreemde product boven het gelijkwaardige van Nederlandschen oorsprong den voorkeur gaf, als belegger, wanneer het belegging in den vreemde verkoos boven eene, die direct of indirect aan het eigen economische leven ten goede kwam. Intusschen waren reeds voor den oorlog teekenen van verbetering te bespeuren. De taak den Nederlandschen verbruiker en het Nederlandsche product tot elkander te brengen — een streven dat in onzen tijd van imperialistische en nationaal-economische stroomingen bijna wordt tot onmisbaar complement eener vrije handelspolitiek — werd reeds te voren aangevat en wordt thans krachtig op den voorgrond gesteld. Vereenigingen als „Het Nederlandsche Fabriikaat”, concentreeren hun krachten op dit gebied en verdienen ieders steun, te eer, waar het gezond verstand van den verbruiker een natuurlijke rem vormt tegen overdrijving.

Dat het belegend publiek hier te lande zich bij voorkeur afwendt van nationale belegging en met name van belegging, die de productieve kracht van ons volk zou kunnen verhoogen, is eveneens een oude

en dikwerf gehoorde klacht, een klacht die zich bij den een omzet in een grief tegen den Nederlandschen volksraad, bij den ander in een afkeuring van de tegenwoordige organisatie van ons bankwezen en van onzen effectenhandel. Intusschen weerklonk in de laatste jaren deze klacht minder luide. De tijd, dat zelfs industrieën, die hun bestaansrecht bewezen hadden, te vergeefs op de geldmarkt een beroep deden, lag grootendeels achter ons. Het aantal ter beurze genoteerde industriële waarden steeg in de laatste jaren met voortdurend grooter snelheid, en, vorschte men naar de reden, waarom zoo menig Nederlandsch bedrijf, niettegenstaande uitnemende leiding, van betrekkelijk kleinen omvang bleef, dan vernam men in den regel niet in de eerste plaats klachten van financiële aard, maar werd helaas te dikwijls de belemmering van den groei hoofdzakelijk verklaard uit de moeilijkheden, die de producent uit het kleine land zich door de toenemend imperialistische organisatie van groote afzetgebieden in den weg ziet gelegd.

Niettemin geven wij dadelijk toe, dat de organisatie van ons industriële crediet — om van het kleincrediet niet eens te spreken — nog groote leemten vertoont en dat het niet het geringste voordeel van een versterking der nationale gevoelens hier te lande zou zijn, indien ook in dit opzicht blijvende verbetering mogelijk werd. Evenzeer als in Engeland valt ook binnen onze grenzen nog heel wat de leeren van het Deutsche bankwezen, dat met den voortgang van het proces van kapitaalverzadiging van de Deutsche industrie, nog voortdurend aan kracht en beteekenis wint. *)

Toch mag de vraag worden gesteld of onder de omstandigheden waaronder wij op het oogenblik hier te lande leven, niet veeleer tijdelijk een overslaan van de schaal in de verkeerde richting te vreezen is.

De enorme geldruimte, in deze bladzijden reeds meer dan eens besproken, gepaard aan de verklaarbare terughoudendheid van velen om thans buiten onze grenzen te beleggen, bezorgen aan binnenlandsche emissies bij voortdurend ongekende successen. Daarnaast doen de in verschillende bedrijven behaalde, dikwijls door het publiek gerucht nog overdreven oorlogswinsten het hunne om het oog van de talrijke beleggingzoekenden onwillekeurig naar industriële belegging te trekken, zoodat de propaganda voor uitbreiding onzer bestaande industrie en vestiging van nieuwe takken, een bodem vindt, toebereid als nimmer tevoren. Onder deze omstandigheden kan de nationale leuze, die, gelijk in den regel met dergelijke leuzen het geval is, het luidst door den ondeskundige wordt aangeheven, hoe goed ook bedoeld, zekere gevaren opleveren, gevaren niet enkel voor het beleggingzoekend publiek, maar ook voor degenen, die in de eerste plaats hun onbevangen critisch oordeel moeten behouden.

Intusschen is er bij dit alles een gelukkige factor. Dezelfde omstandigheid, die mede oorzaak is van de bestaande geldruimte, n.l. de moeilijkheid grondstoffen en verdere goederen uit het buitenland te betrekken, werkt toch tegelijkertijd tot zekere hoogte als breidel tegen al te onberaden „Gründungen”.

* * *

Een van de vraagstukken, die stellig tot elken prijs uit algemeene leuzen moeten worden losgewikkeld en blijvend in hun volle realiteit behooren te worden gezien, is dat van de vestiging hier te lande van een hoogovenbedrijf — een vraagstuk, waarover al eenige jaren gesproken wordt en dat in den laatsten tijd, tengevolge van een onjuist, althans in zijn feitelijke mededeelingen onjuist dagbladbericht, in de

*) Het Deutsche bankwezen is intusschen in dit opzicht ook niet zonder schaduwzijden. Met name legt de toenemende groeivorming aan het vinden van het noodige kapitaal voor nieuwe ondernemingen weer andere moeilijkheden in den weg.

openbare belangstelling weder naar voren gekomen is. Niet alleen de leus van uitbreiding onzer industrie in het algemeen speelt hierbij een rol, doch er komt bij, dat het denkbeeld van een eigen Nederlandsch hoogovenbedrijf, misschien meer dan eenig ander bedrijf, beantwoordt aan het ideaal van een economisch „self-supporting” Nederland, een ideaal, waarvan het zich verklaren laat, dat het, hoe utopisch ook, thans bij velen opkomt.

Aan een beoordeeling van het vraagstuk zullen wij ons niet wagen. Wel kunnen wij echter trachten, zij het ten koste van eenige meerdere plaatsruimte, het vraagstuk weder op zijn reële basis te plaatsen. Wij kunnen dit doen aan de hand van een schrijven van den heer A. G. Kröller, uit het jaar 1911, gepubliceerd — en begraven — in het in 1914 verschenen eindverslag der Staatscommissie voor de Werkloosheid (deel IX blz. 90 v.)

De heer Kröller begint zijn beschouwingen met voorop te stellen, dat in het algemeen de verwerking van ijzerertsen daar plaats vindt, waar deze ertsen in de onmiddellijke nabijheid van kolen voorkomen. Hij vindt ook dan voor de hoogovens aanvoer van andere ijzerertsen, dikwijls uit verre landen, plaats, doch dit vindt zijne verklaring in de vele chemische vormen, in welke het ijzer aan de zuurstof gebonden in de natuur voorkomt in tegenstelling met de eenvormigheid der steenkool. Deze omstandigheid brengt met zich, dat, ter bereiking van het hoogste rendement, mening van verschillende ertsen noodig wordt en de technici juist van dit vermengen bijzondere studie maken.

Vervolgens worden in het schrijven enkele cijfers gegeven, waaruit met name voor Duitschland en Engeland de groote beteekenis van inheemsche ertsen voor de industrie in die landen blijkt. De cijfers hebben betrekking op het jaar 1910. Stelt men de latere er naast, dan valt niet te ontkennen, dat voor Duitschland, waar de productie van ruwijzer sedert sterk gestegen is, van zekere verschuiving in de richting van het ingevoerde erts blijkt. In Engeland is met de cijfers de verhouding in hoofdzaak stationair gebleven.

Productie en invoer van ijzererts in millioenen tons.

	1910	1911	1912	1913
Productie Duitschland ..	28.7	29.9	33.7	35.9
Invoer " ..	9.8	10.8	12.1	14.—
Productie Engeland	15.5	15.8	14.—	16.3
Invoer "	7.1	6.4	6.7	7.6

Bij de Deutsche cijfers moet bovendien in het oog worden gehouden, dat een groot percentage van het ingevoerde erts uit Frankrijk over de landgrens wordt ingevoerd met bestemming voor de nabijgelegen Luxemburgsche hoogovens. In dit verband zijn deze ingevoerde ertsen eigenlijk als inheemsche te beschouwen.

Voor het verband tusschen hoogoven en grondstof pleit voorts, dat in Duitschland het hoogovenbedrijf niet over het tolgebied is verspreid, doch in hoofdzaak sterk samengedrongen in drie centra van erts en kolen (Rijnland, Luxemburg en Silezië) voorkomt. Een verschijnsel dat zich sedertdien weder bevestigde door het ontstaan eener hoogoven-industrie in Noord-Frankrijk (Normandië) waar de Deutsche staalmagnaten al of niet in verbinding met Fransche groepen tot aankoop van groote ertscomplexen overgingen, en door de zeer sterke ontwikkeling van de Lotharingsche ijzer- en staalindustrie in de laatste jaren.

„In ons vaderland — aldus de heer Kröller — ontbreekt dit samengaan van ijzererts en kolen en is buitendien de geografische ligging der steenkolenbedden, nog afgezien van hare kwaliteit, niet gunstig voor een bedrijf, dlat zijne ertsen over zee zou moeten betrekken en om deze reden, alsmede met het oog op noodzakelijken export, alleen aan een onzer zeewegen

zoude kunnen worden uitgeoefend. En zelfs al ware het transport der Limburgsche kolen naar onze zeehavens goedkooper dan thans te bewerkstelligen, zoo schijnt het nog twijfelachtig of deze dien weg zouden nemen. Want oostwaarts ontmoet de Limburgsche steenkool hare Deutsche zuster op de basis van den *binnenlandschen* Deutschen marktprijs en ik behoeft U wel niet te zeggen, dat deze — en 'dit geldt thans zoo goed als in 1911 — heel wat hooger is dan de prijs, die voor diezelfde Deutsche kolen in het buitenland, in casu Nederland, gevraagd wordt."

De schrijver ontkent niet dat op verschillende plaatsen aan de kust van Noord-Duitsland, Emden—Bremen—Lübeck—Stettin, hoogovens bestaan, die alle, zoowel hunne ertsen als hunne brandstof uit het buitenland of ten minste van ver af moeten betrekken. Echter komen voor deze ondernemingen bijzondere factoren in het spel.

„In de eerste plaats liggen zij alle binnen het Deutsche tolgebied en kunnen zij dus mededingen op een door de inheemsche industrie gemonopoliseerde markt met prijzen, ver boven die der wereldmarkt. En tegenover hunne binnenlandsche concurrenten hebben zij ten opzichte van een uitgestrekt „Hinterland" — tot Hannover en Magdeburg toe — een belangrijke voorsprong in transportkosten. Dit klemt vooral voor Stettin — om zoo te zeggen — de haven van Berlijn.

„Toch hebben tot nu toe Emden en Bremen nog niet anders dan met verlies gewerkt, hebben zelfs de Emdener hoogovens een zekerer tijd stil gelegen, hoewel zij geographisch dichter dan enig concurrent bij de Zweedsche ertsmijnen gelegen zijn. De Lübecker hoogovens konden hun onkosten dekken, doch tot betaling van eenig dividend kwam het evenmin."

Na 1911 is de toestand weinig verbeterd. Het bedrijf te Emden is intusschen gestaakt, Bremen geeft nog steeds geen bevredigend resultaat en Lübeck is zich in toenemende mate op allerlei bijbedrijven gaan toelleggen.

„De politiek dezer fabrieken is in de eerste plaats erop gericht, opgenomen te worden in het Deutsche syndicaat. Dit syndicaat heeft hunne concurrentie op de gemonopoliseerde binnenlandsche markt te vreezen en verkiest in den regel financieele offers boven stoornis in het kunstig samenstel der gesyndiceerde nijverheid.

„Een voorbeeld eener dusdanige politiek bieden juist de Stettiner hoogovens. Deze behooren aan den Silezischen magnaat, Prins Henckel-Donnersmarck, een man van buitengewone geld- en arbeidskracht, die, toen het syndicaat hem ten opzichte van zijn bedrijf niet genoeg ter wille was, den strijd naar het kamp van den vijand overbracht door aankoop van Niederrheinische Hütte, wier hoogovens te Duisburg, dus midden in het monopoliseerende industrie-centrum zijn gelegen."

De ontwikkeling die dit bedrijf, dat spoedig daarop deel ging uitmaken van het syndicaat, sedert genomen heeft is wel het beste bewijs van de aantrekkelijke kracht, die van de grondstof op het bedrijf uitgaat. Uit de volgende cijfers blijkt toch, dat sedert het bedrijf in het Rijnland vasten voet kreeg, het zwaartepunt steeds meer daarheen werd verplaatst, terwijl het werk te Stettin stationair bleef.

Productie gietijzer der Niederrheinische Hütte in tons.

Werk	1907	1908	1909	1910	1911	1912
Stettin..	158.000	166.000	162.000	166.000	161.000	161.000
Niederrh. Hütte ..	98.000	81.000	172.000	186.000	176.000	235.000

De heer Kröller vervolgt:

„Er moet echter nog met andere factoren worden gerekend. Het zuivere hoogovenbedrijf zonder meer behoort, in het algemeen gesproken, reeds tot het verleden en houdt nog alleen daar stand, waar bijzondere omstandigheden, zoals sterke en locale vraag naar gietijzer van eene bijzondere hoedanigheid, medewerken. Men leest op het gebied der staalindustrie vooral

in Deutschland de laatste jaren van niets anders dan van combinatie van verschillende elkander aanvullende bedrijven, zoodat, vanaf de steenkolenmijn en het ertsveld tot aan de fabricage van geheele spoorwegbruggen, alles in ééne hand ligt.

„Ongetwijfeld werkt het beschermend stelsel in Deutschland en Amerika, zooals overal elders, het opslokken der kleinen door de grooten sterk op de hand, doch het valt niet te ontkennen, dat, naast deze kunstmatige, ook zeer natuurlijke oorzaken voor deze samsmelting van bedrijven bestaan.

„In de allereerste plaats is in dit verband aan de met reuzenschreden voortschrijdende technische wetenschap te denken. Bijna alles wat vroeger als waardeeloos werd beschouwd, wordt thans nog op de een of andere wijze benut. Zoo o. a. ook de slakken. Maar niet het minst de bij de reductie der ertsen in de hoogovens vrijkomende warmte. Was deze vroeger eerder een lastpost van het bedrijf, thans worden de vrijkomende gassen met hunne hooge temperatuur op allerlei wijzen benut, hetzij direct, hetzij eerst omgezet in elektrische kracht, en dit zoowel in het eigen bedrijf als in tal van bijbedrijven. Een gevolg hiervan is, dat bij vele groote fabrieken het ruw-ijzer als zoodanig bijna niet meer wordt afgeleverd, doch om zoo te zeggen reeds „in statu nascendi" verder wordt verwerkt.

„Op deze wijze worden productie- en vervoerkosten tot een minimum gebracht. Het spreekt van zelf, dat dergelijke groote bedrijven in het midden van een sterk ontwikkelde algemeene industrie, die voortdurend afnemer op groote schaal van hare fabricaten in allerlei vorm is, een grooten bijna niet meer in te halen voorsprong heeft op nieuw op te richten hoogovens, die, los van alle verband met de overige industrie, hun product in den primitieven vorm van gietijzer zouden moeten verkoopen."

„Ook deze beschouwingen gelden thans nog in toenemende mate. Het concentratie-proces gaat nog steeds voort en speciaal de band tusschen de hoogoven en het staalwerk met al hunne bijproducten wordt met de stijgende vraag naar staal steeds nauwer. De bedrijven sluiten zich aanee tot groepen en binnen deze groepen ontwikkelt zich, althans in Amerika waar de vorm der aaneensluiting zich niet ertegen verzet, een nieuwe specialisatie tusschen de verschillende aangesloten bedrijven, wat de concurrentie voor het kleine zelfstandige bedrijf op den duur nog belangrijk verzwaren moet.

Thans nog de vraag: Is er voor een hoogovenbedrijf hier te lande voldoende afzet?

Een hoogovenbedrijf, bestaande uit twee hoogovens in bedrijf en één in reserve, moet op het oogenblik stellig op een minimumproductie van 500 ton per hoogoven, dus in totaal 1000 tons per etmaal zijn ingericht. De consumtie van Nederland aan gietijzer bedroeg in 1910 ongeveer 80.000 ton. Zelfs dan, wanneer men aanneemt dat dit cijfer sedertdien belangrijk gestegen is en wellicht bovendien met het verbruik van onze koloniën vermeerderd zou mogen worden, dan blijft toch het feit, dat reeds om aan één enkelen hoogoven levensvatbaarheid te geven, alle uitvoer van buiten zou moeten ophouden. „En dit — aldus vervolgt de heer Kröller — met het resultaat dat deze hoogoven nauwelijks zijn geheele productie zoude kunnen afzetten, terwijl een hoofdvoorwaarde voor economisch werken — voortgezet gespannen bedrijf, met zoo weinig mogelijk afwijking van den eenmaal aangenomen standaard — niet zoude zijn te vervullen. Want de consumtie kan kwantitatief van kwartaal tot kwartaal sterk schommelen en zoude zich kwalitief niet met één soort gietijzer kunnen tevreden stellen.

„Al ware dus door sterke protectionistische maatregelen de binnenlandsche consumtie ten nadeele zoo niet ten verderve van onze gieterijen en de van

deze afhankelijke bedrijven voor een groot gedeelte voor den inheemschen hoogovens te winnen, dan zoude deze consumptie toch voor het bedrijf nog lang niet voldoende zijn. Export ware dus noodzakelijk. En al zou men hier te lande al tot zoogenaamde bescherming der nationale nijverheid willen overgaan, het zoude mij verwonderen, indien men den moed had dit averechtsche stelsel ook nog in den vorm van het geven van export-premies toe te passen. En zonder een zoodanige export-premie blijft de concurrentie met het buitenland en voornamelijk met Duitschland op de wereldmarkt een zeer gevaarlijke onderneming. Want juist in de staalindustrie met haar nooit rustende enorme productie is het „dumpen” met grootere of kleinere tusschenpauzen systeem geworden.

„Grootte hoeveelheden worden tegen elken prijs op de wereldmarkt geworpen met geen ander doel dan om de opgeschroefde binnenlandsche prijzen „à tort et à travers” te kunnen handhaven”

Zal dit laatste na den oorlog veranderen, zouden wij hieraan willen toevoegen?

Herhaald zij ten slotte, dat bij het in herinnering brengen dezer, ook thans nog volledig geldende beschouwingen niet de bedoeling heeft voorgezeten de mogelijkheid van een hoogovenbedrijf hier te lande, waaraan zich als tweede vraagstuk het staalwerk vastknoopt, geheel te ontkennen. Vooral niet, wanneer zich omstandigheden voordoen en op steun gerekend kan worden, die de schrijver van den brief in 1911 niet in aanmerking kon nemen. Ons doel was slechts die zijden van het vraagstuk weder naar voren te brengen, die ook thans, en thans vooral, niet uit het oog mogen worden verloren.

Eén conclusie mag echter uit het bovenstaande worden getrokken. En dat is deze, dat voor de oplossing van een vraagstuk als dit, waarbij handelspolitieke en algemeen economische factoren een zoo grooten rol spelen, het thans minder dan ooit het geschikte oogenblik moet worden geacht.

JAPAN EN NEDERL. OOST-INDIE.

Enkele dagen geleden bevatte het Handelsblad een „Japanschen Brief”, welke niet ten onrechte zeer de aandacht heeft getrokken. Het in den brief behandelde vraagstuk is van zoodanig belang, dat wij, ook al zal de brief aan de meerderheid onzer lezers niet onbekend zijn, goed meenen te doen hieronder één overzicht van den inhoud te laten volgen en hem daarmede aan de vergetelheid van het dagblad te onttrekken.

De briefschrijver vangt aan met er de aandacht op te vestigen, dat sedert een paar jaar reeds in de Japansche pers geregeld korte artikelen verschijnen, oogenschijnlijk zonder eenige speciale bedoeling, waarin herhaaldelijk gewezen wordt op de wantoestanden in de Nederlandsche koloniën in Oost-Azië. Feiten worden weliswaar niet genoemd, maar de Japansche regeering wordt in overweging gegeven, zich het lot van de inboorlingen op Java, Sumatra en Borneo wat meer aan te trekken. Dergelijke artikelen worden veelal gevolgd door andere, waarin het belang van een uitbreiding „naar het Zuiden” bepleit wordt. Tusschen een en ander is het verband niet moeilijk te vinden, en het is den schrijver steeds voorgekomen, dat die artikelen een strekking hadden, n.l. de volksofinie langzamerhand te leiden in de richting, die de regeering zich voorneemt later in te slaan.

Een enkelen keer merkt men den invloed reeds. Japanners spreken zelden meer van Nederlandsch-Indië; al onze koloniën worden samengevat onder den algemeenen naam „Zuidzee-Eilanden”, en nu Japan van de kleine eilandjes, die aan Duitschland hoorden, een gedeelte tijdelijk annexeerde, het volk dus „Zuidzee-Eilanden” reeds als een Japansch bezit

beschouwt, is het niet te verwonderen, dat het in onwetendheid reeds een stap verder gaat en ons eilandrijk erbij annexeert.

De schrijver van den Brief maakt vervolgens melding van een juist verschenen artikel van de hand van Yoesaboero Takekosji, een van de voornaamste en meest invloedrijke journalisten in Japan, en behalve journalist, ook staatsman van beteekenis.

Deze invloedrijke Japanner schrijft in dat artikel, dat Japan thans zijn gebied behoort te vergrooten. Japan is een oud rijk. Als moderne staat is het echter jong en verkeert het als de jonge man in het tijdperk van expansie, het tijdperk dat Engeland eenmaal doormaakte en in later tijden Duitschland. Deze expansie kan den vorm van vredelievend binnendringen aannemen, zij kan ook noodzaken tot aanvallend optreden. Men zal ons oorlogszuchtig noemen, ik geloof niet, dat een oorlogszuchtig volk steeds verfoeilijk is. Ongeveer alle tegenwoordige groote mogendheden waren oorlogszuchtig tijdens hun expansie en toch keuren zij die aanvallende politiek af, zoodra een ander volk dezelfde middelen voor eenzelfde doel te baat neemt.

Als alle andere volkeren moet Japan zijn gebied naar het Zuiden en niet naar het Noorden vergrooten. Het streven naar invloed op het vasteland, het stichten van koloniën in Mongolië en Mandsjoerije zou een ernstige fout zijn in Japan's koloniale politiek. Evenals Engeland is Japan een eilandrijk en het moet niet dezelfde domheden begaan, die Engeland een paar eeuwen geleden beging, maar steeds de zwakheid van een eilandrijk in het oog blijven houden.

„Wij Japanners — gaat hij voort — moeten onze aandacht wijden aan de Zuidzee-Eilanden. Als een gevolg van onzen oorlog met Duitschland heeft onze vloot eilandengroepen in bezit genomen als de Carolinen en Marshall-Eilanden. Maar dit zijn eigenlijk geen eilanden, het zijn slechts rotsen. Ofschoon ons volk zich verheugt in het bezit van deze groepen, hebben zij weinig waarde. Wij kunnen niet trotsch zijn op het bezit van Zuidzee-Eilanden vóór wij Java en Sumatra hebben.

„Deze liggen tusschen den Indischen Oceaan en de Aziatische Zeeën en nemen een hoogst belangrijke strategische positie in. De Soendastraat tusschen deze beide eilanden is een natuurlijke vesting. Indien een groote mogendheid daar een vesting zou bouwen en in het bezit zou zijn van een aantal onderzeeërs, behoorend tot een machtige vloot, dan zou geen andere vloot ter wereld, hoe sterk ook, daar kunnen doorkomen. Als Japan deze twee eilanden in bezit neemt en de Straat met zijn vloot versterkt en beschermt, dan zal geen Europeesche vloot in staat zijn zich een weg te banen tot in de Aziatische zeeën. Voor een vloot, die uit den Indischen Oceaan naar de Aziatische Zeeën wil gaan, zijn er twee wegen slechts: de eene is tusschen Singapore en Sumatra, de andere is door de Soendastraat. Tegenwoordig, nu een onderzeeër zich tot op een afstand van 5000 mijlen kan verplaatsen, is het geen moeilijke taak voor de Japansche vloot, elke Europeesche vloot daar tegen te houden. Daarom stel ik voor, deze eilanden in bezit te nemen, ten eerste van een strategisch standpunt.

„Europeanen zeggen altijd, dat het een last voor ze is om andere rassen te beschaven. Nu wij reeds in het bezit van westersche beschaving zijn, is het nu niet onze plicht ook andere rassen te beschaven en daardoor de lasten van de Europeanen te verlichten? Voornamelijk acht ik het onzen plicht, de Maleische bevolking te bevrijden uit hun tegenwoordigen toestand, die onder Nederlandsche administratie werkelijk ellendig is. Over den oorsprong van ons ras zijn de geleerden het niet eens, maar er bestaat weinig twijfel, of wij hebben Maleisch bloed in onze aderen. Toen ik een paar jaar geleden deze eilanden bezocht voelde ik mij alsof ik in Kyoesjoe reisde, omdat de

huizen, de kinderen, de heggen rondom de huizen, en alles in de levenswijze deed denken aan de levenswijze in Japan. Is het dan niet onze plicht om deze landen van onze voorvaderen te redden uit hun tegenwoordig bestaan onder Nederlandsche administratie?

„Iedereen herinnert zich, hoe deze twee eilanden ons ongerust maakten gedurende den oorlog met Rusland. Op deze eilanden hadden de Duitsche oorlogsschepen hun basis voor werkzaamheden gericht tegen de koopvaardijsschepen in den Indischen Oceaan. Van deze eilanden voorzien de Duitschers de ontevreden in Britsch-Indië van het noodige, om in dat land oproer te stoken ten nadeele van Engeland. Het draadloze telegraafstation op Borneo wordt in den tegenwoordigen oorlog gebruikt ten voordeele van Duitschland.

„Het is niet altijd een reden tot vrees een sterke mogendheid in de buurt te hebben, maar een klein land, dat niet in staat is zijn onzijdigheid te handhaven, levert gevaar op voor zijn bureu. Voor Japan is het een gevaar om zulke zwak verdedigde landen in zijn buurt te hebben als Java en Sumatra zijn.

„Enkelen zeggen misschien, dat deze eilanden Hollandsch eigendom zijn en dat Japan ze niet kan nemen. Maar als de Hollanders de levenswijze van de inboorlingen niet kunnen verbeteren en niet in staat zijn vrede en orde onder hen te handhaven, dan zijn Java en Sumatra een bedreiging voor de naburige landen, en wij zijn gerechtvaardigd ze in bezit te nemen.

„Bovendien heeft Holland deze eilanden nog niet eens in bezit, maar heeft ze slechts tot een protectoraat gemaakt door middel van haar overeenkomsten met de inlandsche hoofden. Sommige stammen vechten nog tegen Holland. Japan kan daarom met de hoofden van die opstandige stammen verdragen sluiten zooals Holland dat deed en deze landen tot zijn protectoraat maken”

Dit zijn beschouwingen — besluit de schrijver van den Japanschen Brief — van den heer Yoesaboero Takekosji, en welk oordeel de lezer hierover ook heeft, hij zal in elk geval moeten toegeven dat een groot voordeel ervan ligt in de groote eerlijkheid. Tot dusver werden wij in het duister gelaten omtrent de werkelijke bedoelingen van de mannen van gezag hier. Wel werd zoo nu en dan in speeches erop gezinspeeld, dat „niet enkel voor handelsoverwegingen, doch ook om andere redenen een grootere Japansche invloed in Indië wenschelijk was”, zooals b.v. verleden jaar in Tokio in een toespraak gezegd werd door baron Kondo, directeur van de Nippon Yoesen Kaisha, maar die andere redenen werden toen niet nader gedefinieerd.

DE UITVOER VAN SURINAME.

Aan „De West” ontleenen wij eenige uitvoercijfers dezer kolonie over het afgelopen jaar; in het volgende staatje stellen wij de overeenkomstige cijfers der voorafgaande jaren ernaast.

Producten	Eenheid	1915	1914	1913	1912
Balata	KG.	182.984	675.654	1.185.932	727.414
Bacoven					
(versche)	bos	450	73.161	136.869	213.999
(gedr.)	KG.	97.990	45.210	113.094	36.158
Cacao	Gr.	1.708.663	1.893.449	1.528.379	965.761
Goud (ruw)...	Gr.	1.157.031	527.508	856.769	716.487
Koffie	KG.	533.375	373.520	206.578	125.019
Rum of dram..	L.	1.472.766	1.199.724	982.580	703.509
Suiker	KG.	12.720.754	12.620.129	10.708.311	9.209.241

Wat hier het eerst in het oog valt is de kwijning van de bacoven-export, waarvan de lijdensgeschiedenis genoegzaam bekend is.

Ook de uitvoer van balata blijkt sterk te zijn verminderd. Afgezien van de wisselvalligheid, aan de

productie van dit artikel eigen, is het buitengewoon lage cijfer voor 1915 te verklaren uit het feit, dat de campagne, tengevolge van onzekerheid omtrent Gouvernementsvoorschriften, eenige maanden later dan gewoonlijk is aangevangen.

„Een aanzienlijken vooruitgang toonen echter een aantal andere voor de kolonie belangrijke producten, met name suiker, cacao, rum en koffie; van dit laatste artikel is de uitvoer in vier jaar tijd meer dan verviervoudigd. Ook de graanuitvoer, die op het staatje niet voorkomt, daar hij in 1912 en 1913 zeer onbeteekenend was, is enorm vooruitgegaan; in 1915 werd 319,285 K.G. graan uitgevoerd, tegen 7,950 K.G. in 1914.

De uitvoer van goud vertoont eigenaardige schommelingen, die echter geen verband houden met de productie, maar met het vervoer. In de tweede helft van 1914 werd met het oog op het molestgevaar geen goud uit de kolonie naar Europa verscheept. Naar de Surinaamsche Bank in haar verslag over 1914 mededeelt, heeft deze instelling tot steun der goudproducenten het door de kolonie voortgebrachte metaal opgekocht en in haar kelders bewaard, waardoor zij tevens haar positie in den crisistijd kon versterken. Op 31 December 1914 bedroeg de vermeerdering van den goudvoorraad der Bank sedert einde Juli ruim f. 690,000, bijna geheel verkregen door aankoop van in de kolonie geproduceerd goud. De uitvoer daarvan geschiedde in den loop van 1915, hetgeen ook is na te gaan uit de cijfers van den goudvoorraad, welke steeds geleidelijk toeneemt om telkens bij verscheping met een groot bedrag te worden verminderd, waartegenover dan de post „Diverse Rekeningen” ongeveer evenveel stijgt. In deze post zijn de buitenlandsche saldi der Bank begrepen.

DE WERELDPRODUCTIE VAN GOUD.

Volgens de voorloopige cijfers, medegedeeld door The Statist, vertoont de wereldopbrengst van goud over het afgelopen jaar voor het eerst sinds drie jaren weder een vermeerdering, zoodanig, dat het cijfer van het recordjaar 1912 is overschreden.

De laatste vier jaren was de productie als volgt:

	1915	1914	1913	1912
	£	£	£	£
Transvaal.....	38.627.500	35.588.000	37.358.000	38.757.000
Rhodesia	3.813.100	3.580.200	2.903.300	2.707.400
West Afrika....	1.706.500	1.727.000	1.634.700	1.497.100
Australië (incl. N. Z. en Tasmanië)	9.201.500	9.624.300	10.836.000	11.222.500
Britsch Indië...	2.366.500	2.340.000	2.300.000	2.265.000
Canada.....	3.900.000	3.230.000	3.360.000	2.500.000
Vereen. Staten..	20.300.000	19.500.000	18.200.000	19.268.000
Mexico.....	3.000.000	3.000.000	3.610.000	4.860.000
Rusland	6.000.000	5.500.000	5.250.000	5.000.000
Andere landen..	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
	96.915.100	92.089.500	93.452.000	96.077.000

De vier voornaamste productie-gebieden, namelijk Transvaal, de Vereen. Staten, Australië en Rusland, leverden tezamen in het afgelopen jaar $\frac{3}{4}$ van de totale opbrengst. Bovenaan staat Transvaal met plm. 4% van de wereldproductie; de Ver. Staten volgen met 21%, Australië leverde ruim 9% en Rusland ongeveer 6%. Geheel Afrika levert ongeveer 46% van de wereld-productie; daarop volgt Noord-Amerika met plm. 28%.

De stijging der productie over het afgelopen jaar komt voornamelijk voor rekening van Transvaal; dat een meerdere opbrengst had van ruim £ 3 miljoen, terwijl de Vereen.-Staten voor £ 800,000, Canada £ 670,000 en Rusland £ 500,000 meer leverden. De vermeerdering in Transvaal was vooral te danken aan intensiever bewerking; nieuwe velden van belang werden niet in exploitatie gebracht. Ook in de Vereenigde Staten, waar de nieuwe placers in Alaska op de productie van het afgelopen jaar nog van weinig invloed waren, is de vooruitgang in opbrengst

grootendeels toe te schrijven aan verbeteringen in de wijze van bewerking.

Australië leverde wederom minder goud dan in het jaar tevoren; de teruggang was ditmaal echter betrekkelijk gering. Voor de andere productie-gebieden valt over het algemeen geen verandering van betekenis te constateeren.

Ten slotte volgt hier nog een aan The Statist ontleend overzicht van de wereld-goud-productie over de laatste 30 jaren:

	£		£		£
1886	21.430.000	1896	41.559.000	1906	82.707.000
1887	21.735.000	1897	48.509.000	1907	84.857.000
1888	22.644.000	1898	58.949.000	1908	90.995.000
1889	25.375.000	1899	63.027.000	1909	93.302.000
1890	24.421.000	1900	52.312.000	1910	93.550.000
1891	26.846.000	1901	53.630.000	1911	94.839.000
1892	30.134.000	1902	60.975.000	1912	96.077.000
1893	32.363.000	1903	67.337.000	1913	93.452.000
1894	37.229.000	1904	71.380.000	1914	92.089.000
1895	40.843.000	1905	78.143.000	1915	96.915.000

HET AANTAL BANKKANTOREN IN ENGLAND.

Op 1 Januari 1916 bedroeg het aantal bankkantoren in het Vereenigd Koninkrijk 9475, hetgeen bij het voorafgaande jaar een vooruitgang van 119 aantoont. Het laatste decennium heeft eene toeneming van 1911 kantoren gebracht, zoodat het afgelopen jaar ver beneden het gemiddelde blijft. Nog sterker spreekt dit, wanneer men nagaat, dat in de jaren 1910/14 het gemiddelde 255 bedroeg. Eensdeels zal het lage cijfer van 1915 wel met den oorlog samenhangen, die zoovele geoefende krachten aan den arbeid onttrokken en hierdoor vermeerdering van het aantal verantwoordelijke functionarissen moeilijk gemaakt heeft. Maar ook zullen de bankbesturen geleidelijk tot die overtuiging geraken, dat het aantal kantoren niet zonder schade voor het bedrijf sterk uitgebreid kan worden. Een kantoor op iedere 4756 inwoners lijkt althans wel voldoende; in 1872 was er maar een kantoor op 10,767 inwoners.

Onder de banken staat de London City & Midland Bank Ltd. met 1094 kantoren aan de spits; dan volgen Lloyds Bank Ltd. met 888, Barclay & Company Ltd. met 666, Capital & Counties Bank Ltd. met 511 en de National Provincial Bank Ltd. met 448 kantoren.

Belangrijk is de invloed van het aantal bankkantoren op de benodigde hoeveelheid ruilmiddelen. Het gebruik van chèques en giro's neemt door vermeerdering van bank-accomodatatie toe; speciaal geldt dit

voor kleine bedragen; was vroeger een chèque voor minder dan £ 5 eene zeldzaamheid, thans zijn 10 % van de chèques op Country Banks voor bedragen van £ 1 of minder. Wordt hierdoor dus de behoefte aan ruilmiddelen geringer, zoo moet anderzijds het bedrag, dat voor de kassen der banken benoodigd is, met het aantal kantoren stijgen. De vermeerdering is bezwaarlijk te schatten, en men kan dus ook niet na gaan, welke factor de overhand heeft. Uit de omstandigheid, dat sinds 1872 de bankbiljetten-circulatie in ongeveer dezelfde verhouding vermeerderd is als de bevolking, zou men afleiden, dat beide invloeden elkaar opheffen; men vergete echter niet, dat nog vele andere factoren hierbij van belang zijn, zooals de snelheid van de circulatie, de hoeveelheid goud in handen van het publiek en de prijsbeweging.

DE HANDELSBALANS VAN CANADA.

President Walker van de Canadian Bank of Commerce heeft in de algemeene vergadering dier bank eenige belangrijke beschouwingen gegeven over de Canadeesche handelsbalans.

Ook hierop is toch de oorlog van grooten invloed geweest. Terwijl over het jaar eindigend 31 Maart 1913 de invoer den uitvoer met een bedrag van \$ 400 miljoen overtrof, en dit nadeelig saldo over het jaar 1913—1914 reeds met \$ 130 miljoen was verminderd, is het in 1914—1915 verder met \$ 140 miljoen en over het halfjaar eindigend 31 September 1915 met nog \$ 80 miljoen afgenomen.

Hij verwacht dan ook, dat de belangrijke bestellingen aan graan, munitie, vleesch, enz. den uitvoer zoo zullen stimuleeren, dat de handelsbalans op 31 Maart 1916 een voordeelig saldo zal aanwijzen van \$ 140 à \$ 150 miljoen, een saldo ongeveer overeenkomend met het bedrag aan rente, hetwelk Canada jaarlijks aan buitenlandsche houders van Canadeesche waarden heeft te betalen.

INDEXCIJFERS DER WERKLOOSHEID OVER 1915.

Onderstaande indexcijfers der werkloosheid, welke berekend worden door het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage, geven de verhouding weer tusschen het werkelijk aantal dagen werkloosheid en het aantal dagen gedurende welke alle personen, van wie de werkloosheid nagegaan is, ten hoogste werkloos hadden kunnen zijn. Het aantal arbeiders in het onderzoek betrokken, loopt tegenwoordig tegen de 120.000.

Beroepsgroepen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Gemiddeld
Aardewerk, glas, enz.....	17,3	8,4	17,9	17,1	13,6	11,-	8,9	7,8	4,9	-4,4	5,-	5,2	10,3
Diamant	89,4	83,5	77,5	73,8	69,1	67,8	67,5	65,8	66,2	61,4	49,7	45,8	68,2
Drukkersbedrijven	10,2	8,8	7,7	7,4	6,4	5,6	5,2	5,-	5,-	3,7	2,-	1,4	5,6
Bouwbedrijven	24,-	22,2	18,6	13,2	9,7	9,7	10,2	10,8	11,-	8,3	10,9	15,1	13,4
Houtbewerking	22,-	18,-	11,9	8,9	7,6	7,2	7,1	6,3	7,9	5,5	4,-	4,7	9,4
Kleeding, enz.....	23,-	20,-	10,-	1,2	0,8	0,4	1,3	3,2	1,8	1,8	4,1	3,6	5,9
Leder, enz.	4,9	2,1	1,6	1,8	1,-	0,9	0,6	0,4	0,5	0,6	0,1	0,1	1,2
Steenkolen, turf.....	5,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5
Metaal, mach., scheepsb.	10,9	7,9	7,4	6,4	5,4	4,3	4,2	3,5	3,-	2,2	1,8	1,7	4,6
Textiel	7,9	7,-	5,3	3,9	4,5	5,2	5,6	7,5	5,4	4,1	2,7	2,2	5,-
Voedingsmiddelen, enz....	3,4	2,5	2,-	1,8	1,4	0,8	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,6	1,3
Landbouw	1,8	1,5	0,6	0,4	0,1	0,1	0,03	0,04	0	0,06	0,2	0,7	0,5
Warenhandel	5,5	5,-	4,2	4,-	3,8	3,7	3,2	2,9	2,5	2,9	2,4	2,5	3,5
Verkeer	30,3	12,5	32,-	11,1	10,5	10,1	28,6	26,7	8,6	23,2	18,5	19,8	21,5
Vrije beroepen	3,5	3,4	2,7	2,6	2,4	2,6	2,-	1,9	1,8	1,7	1,1	1,2	2,2
Overige	17,5	16,6	10,1	6,4	4,6	3,2	2,7	3,4	3,7	3,3	4,1	5,7	5,9
Totaal 1915	20,3	17,5	15,9	12,8	11,2	10,6	11,1	11,-	10,-	9,3	8,1	8,5	12,-
„ 1914	10,4	6,6	4,9	4,7	5,8	6,7	7,4	22,2	27,2	24,5	21,7	20,7	13,8
„ 1913	7,5	5,4	3,2	3,3	4,2	3,8	3,6	4,7	4,7	4,7	6,3	8,8	5,-
„ 1915 } zonder	12,8	10,3	9,6	6,5	5,2	4,8	5,9	6,-	4,7	4,7	4,6	5,4	6,6
„ 1914 } diamant-	4,3	2,2	1,3	1,1	1,-	1,2	1,2	8,9	15,4	15,6	13,7	13,2	7,-
„ 1913 } industrie	2,8	2,3	1,-	0,6	0,6	0,7	0,8	1,-	1,1	1,2	1,6	2,5	1,4

Deze cijfers bevestigen, wat ook het overzicht van den stand der arbeidsmarkt in het Statistisch Maandschrift leert, n.l. dat de werkloosheid einde 1915 nog alleen van bijzonderen omvang was in de diamantindustrie, de bouwvakken en het verkeerswezen. Wat eerstgenoemde industrie betreft, is de toestand in de roosjesbranche allerbedroevendst; daarentegen heeft de brillantbranche niet te klagen.

Voor de bouwvakken schijnt er in de naaste toekomst nog al wat werk te wachten: blijkens „De Aannemer” is er in December 1915 voor ruim f 9.153.000 aanbesteed; dit is voor méér dan in een der maanden sedert Januari 1914. Het hoogste bedrag in de laatste twee jaar vindt men in Juni 1914, n.l. ruim f 6.970.000. Helaas kan voor de havenarbeiders niet iets dergelijks voorspeld worden.

Overigens is de toestand voor den arbeider niet ongunstig en schijnt er in een aantal vakken beslist een tekort te zijn aan vakarbeiders. Dit doet zich vooral gevoelen in de metaalindustrie en den scheepsbouw. Als natuurlijk gevolg daarvan zijn de loonen dan ook in de hoogte gegaan, terwijl in verband met de dure tijden tal van ondernemers tot het geven van duurtetoeslagen overgingen.

ZILVEREN MUNT IN MOEDERLAND EN KOLONIEN.

De regeering van Cuba heeft eenige maanden geleden de hoedanigheid van wettig betaalmiddel aan de Spaansche munten, welke op dat eiland nog in omloop waren, ontnomen. Dit heeft ten gevolge gehad, dat al het zilvergeld met Spaanschen muntslag naar Spanje afvloeit, alleen in de maand December reeds voor een bedrag van 20 miljoen Pesetas. Voor Spanje, dat dank zij den oorlog juist zijn goudvoorraad belangrijk heeft kunnen versterken, is deze toevloed van zilveren munten verre van aangenaam.

In verband met dit bericht is het niet van belang ontbloom, de aandacht te vestigen op eene rede, welke de Heer J. T. Cremer in het zittingjaar 1912/13 in de Eerste Kamer gehouden heeft naar aanleiding van de stichting van een muntfonds, in verband met zilveeraanmuntning voor rekening van Nederlandsch-Indië (blz. 74 vlgg. Handelingen). Spreker was van oordeel, dat „als er Indië iets mocht gebeuren, waaraan wij allen wel eens denken, maar waarover wij liever niet spreken”, onvermijdelijk de groote voorraad grove zilveren munt naar Nederland zou terugvloeien. De Heer Cremer achtte daarom een afzonderlijken muntslag voor Indië wenschelijk, voorzover het zilver betreft. Vroeger ware dit niet doenlijk geweest zonder de handhaving der muntpariteit in gevaar te brengen. Thans is echter de goudvoorraad, zoowel in Indië als in Nederland, groot genoeg om de pariteit te waarborgen.

De kosten van overmuntning (inclusief assurantie, renteverlies en verzendingskosten) zijn in normale tijden niet meer dan 2 %, en wanneer men b.v. f 10.000.000.— nieuwe zilveren munt laat slaan, is de winst, daarmede behaald, voldoende om f 250.000.000.— van den nieuwen muntslag te laten voorzien.

De rede van den Heer Cremer heeft tot dusverre geen daadwerkelijke resultaten opgeleverd, maar met het oog op hetgeen thans Spanje overkomt, is bestudeering van de kwestie voor ons land van veel belang.

DE MAISOOGST IN ROEMENIE IN 1915.

Om ditmaal, vroeger dan gewoonlijk, de in het afgelopen-jaar geogste hoeveelheden maïs te kennen, heeft de Directie der Algemeene Statistiek van het Ministerie van Landbouw te Bucarest inlichtingen gevraagd aan de landbouwers, die de gemiddelde productie dezer cultuur natuurlijk vrij juist kunnen berekenen.

Met behulp van 2779 antwoorden, die uit alle oorden van het land zijn gekomen, wordt van den maïs-oogst het volgende gezegd.

De met maïs bebouwde oppervlakte bedroeg in 1915: 2.107.289 H.A., of meer dan $\frac{1}{3}$ van het totaal der cultures (34,64 %). Daarvan zijn 90 % door kleine landbouwers bebouwd en slechts 10 % door de grondbezitters, die over meer dan 100 H.A. beschikken. In vergelijking met het voorafgaande jaar waren er circa 42.000 H.A. meer met maïs bebouwd, hetgeen van te meer belang is, als men bedenkt, dat in 1915 het totaal der bebouwde oppervlakte en voornamelijk die der herfstcultures geringer was dan in 1914.

„De door de landbouwers verstrekte opgaven toonen een gemiddelde productie aan per H.A. van 16 à 17 H.L., zoodat men den maïs-oogst in 1915 op 33 à 34 millioen H.L. mag taxeeren. Deze hoeveelheid komt die van „goede jaren” zeer nabij. (36.621.385 H.L. in 1912 en 39.014.814 H.L. in 1911).

De oogst is het best geslaagd in de Donauvlakten. Er zijn distrikten, die een gemiddelde productie per H.A. geven van boven de 20 H.L., b.v. Ialomitza, Braila, Ilfov. De productie was het geringst in de Karpathen van Moldavië en van Muntenie. In de Seret- en Pruthvlakten was de oogst bevredigend in de zuidelijke districten: Covorlui en Rimnic Sarat. Evenals in de Dobroudja nadert de opbrengst per H.A. hier 17 H.L., het voor het gehele land becijferde gemiddelde.

DE LEVENSVZERZKERING EN DE CRISIS.

De „Jaarcijfers voor het Koninkrijk der Nederlanden” behelsden in den jaargang 1913 voor het eerst een tabel met den vooruitgang in het bedrijf der levensverzekeringmaatschappijen. In de zoeven verschenen Jaarcijfers 1914 vinden wij in bedoelde tabel op blz. 140/141 het volgende, betrekking hebbend op den stand van het verzekerd kapitaal (met uitzondering van renteverzekering):

In de jaren:	bedroeg de vooruitgang:
1914	f 26.348.000
1913	„ 82.128.000
1912	„ 60.144.000
1911	„ 63.919.000

De toename van het bedrijf is dus op minder dan $\frac{1}{3}$ teruggebracht, vergeleken met het jaar 1913.

De gegevens zijn ontleend aan de verslagen van 74 instellingen. Daaronder waren 14 met een teruggang van het bedrijf.

RECHTSPRAAK.

BEREKENING DER VRACHT NAAR UITGELEVERDE MAAT.

Het Deutsche Reichsgericht besliste den 25 September 1915 dat een scheepskapitein, die in het cognossement erkent ontvangen te hebben „1990 Runabalken = 3.134.975 cbf. engl.”, met bepaling „die Fracht dafür ist geschlossen zu 21 Pf. für jeden ausgelieferten engl. Kubikfuß” en toevoeging „Masz unbekannt”, daarmede bedingt vrachtberekening naar de uitgeleverde maat, doch met dien verstande dat als maximum grondslag van berekening geldt het als ingeladen vermelde aantal kubieke voeten. De ontvanger zou bij uitlevering van minder dan 3.134.975 cbf. engl. veel minder vracht betalen dan naar de genoemde maat berekend verschuldigd geweest zou zijn, doch bij uitlevering van een grootere maat nooit meer. Hoewel deze beslissing, naar het ons voorkomt, terecht bij vele Deutsche juristen bestrijding heeft gevonden, is het natuurlijk gewenscht, bij mogelijke ver vrachtingen naar Deutsche havens, met haar rekening te houden en zoo men de door het Reichsgericht gehuldigde opvatting niet wenscht te zien toegepast, uitdrukkelijk in het cognossement aan het be-

ding van vrachtberekening naar uitgeleverde maat toe te voegen, dat dit ook geldt indien deze maat groter blijkt dan de als geladen vermelde.

ERRATUM.

In de bespreking van het Hogerhuisvonnis inzake Molestverzekering in ons vorig nummer, zijn de regels der vierde alinea door elkander geplaatst. Wij drukken deze alinea nogmaals, verbeterd, af.

De verzekering was gesloten op de gewone voorwaarden van de Lloyds polis. De daarin in de regel voorkomende bepaling „warranted free of capture, seizure & detention” enz., waarbij van de verzekering uitgesloten wordt hetgeen wij gewoon zijn „molest” te noemen, was tegen betaling eener extra-premie geschrapt. De omschrijving der verzekerde gevaren luidde dus: „takings at sea, arrests, restraints and detentions of all kings, princes and people of what nation, condition, or quality soever, and all other perils . . .” enz.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Uitvoer verboden. De bij het bestaande uitvoerverbod van tin gemaakte uitzondering voor staniol en capsules is vervallen, zoodat thans alle tinnen artikelen en tinleggingen ten uitvoer zijn verboden.

Van eenige groentenzaden (spinazie-, peen-, uien- en preizaad), is het uitvoerverbod tijdelijk opgeheven.

Uitvoer en binnenlandsch verbruik. De voorwaarde om een bepaalde hoeveelheid voor binnenlandsch verbruik ter beschikking te stellen, is vervallen bij de afgifte van uitvoerconsenten voor eenige koolsoorten (zuurkool en Deensche witte kool). Voor peulvruchten en krotten zijn de desbetreffende bepalingen eenigszins gewijzigd.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN FEBRUARI 1916.

De Staat der Nederlanden	f 49.583.960,—
zijnde:	
4 1/2 % Schatkistbilj. f 19.796.000 à 101	
Schatkistpromessen. „ 29.590.000 (à 98 1/2)	
Provinciën en Gemeenten, Binnenland	„ 9.625.000,—
zijnde:	
Amsterdam f 10.000.000 4 1/2 % Obl. à 96 1/4	
Bank- en Credietinstellingen	„ 1.612.000,—
zijnde:	
Dordtsche Bank f 400.000 aand. à 108	
Marx & Co's Bank f 1.000.000 „ „ 118	
Hypotheekbanken, werkz. in Nederl.	„ 13.000.—
zijnde:	
Bataafsche f 100.000 aand. 10 % gest. à 130	
Hypotheekbanken, werkz. i/h Buitenl.	„ 495.000,—
zijnde:	
5 % Pandbrieven Ned. Amerik. Land	
Mij f 500.000 à 99	
Industriele Ondernemingen	„ 2.025.000,—
zijnde:	
Ned. Scheepsb. Mij f 1.000.000 aand. à 140	
Ver. Holl. Sigarenf. f 500.000 „ „ 125	
Cultuurond., Handelsver. en Handelsvennootschappen	„ 3.950.000,—
zijnde:	
Handelsver. Amsterdam f 4.000.000 5 % Obl. à 98 3/4	
Scheepvaartmaatschappijen	„ 1.160.000,—
zijnde:	
Holl. Stoomboot Mij f 800.000 aand. à 145	
Theeondernemingen	„ 98.475,—
zijnde:	
Amsterdamsche Thee Cultuur Mij f 97.500	
7 % 1ste Hyp. Obl. à 101.	
Totaal	f 68.562.435,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTO'S.

	26 Februari 1916.	20 Juli 1914.
Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14	
Bank (Bel. Binn. Eff. 4 1/2 „ 1 „ '15	4 „ 23 „ '14	
(Vrsch. in R.C. 5 1/2 „ 19 Aug. '14	5 „ 23 „ '14	
Bank of England .. 5 „ 8 „ '14	3 „ 29 Jan. '14	
Deutsche Reichsbk. 5 „ 23 Dec. '14	4 „ 5 Febr. '14	
Banque de France.. 5 „ 20 Aug. '14	3 1/2 „ 29 Jan. '14	
Oostenr. Hong. Bk. 5 „ 12 Apr. '15	4 „ 12 Mrt. '14	
Russische Staatsbk. 6 „ 29 Juli '14	5 „ 1 Apr. '14	
Nat. Bank v. Denem. 5 „ 10 „ '15	5 „ 6 Febr. '14	
Zweedsche Rijksbk. 5 1/2 „ 5 Jan. '15	4 1/2 „ 6 „ '14	
Zwitsersche Nat. Bk. 4 1/2 „ 2 „ '15	3 1/2 „ 19 „ '14	
Bank van Italië ... 5 1/2 „ 10 Nov. '14	5 „ 9 Mei '14	
Federal Res. Bk. N.Y. 3—5 „ 4 Febr. '15	—	
Javasche Bank 3 1/2 „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ 1 Aug. '09	

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call- money
	Part. disconto	Prolon- gatie				
26 Febr. '16	2	2	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
21-26 „ '16	2-1/4	2-3/4	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
14-19 „ '16	1 1/4-2	2 1/4-1/2	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
7-12 „ '16	1 3/8-1/2	2-1/4	5 1/8	4 1/2-3/4	—	1 3/4-2
22-27 Febr. '15	4 3/4-7/8	4 1/2-5 1)	17/16	—	—	1 7/8
23-28 „ '14	3 7/8-4 3/16	3 3/4-4 1/2	2 3/8-3/8	3-3/8	2 3/4	1 3/4-2
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteeringen van de Ver. v. d. Effectenhandel en de Prolongatievereniging door elkander.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgegeven. De dagelijksche koersen op New York en de laagste en hoogste der week zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New-York
21 Febr. 1916 ..	11.18	42.10	39.90	2.35
22 „ 1916 ..	11.18 1/2	42.35	39.92 1/2	2.34 1/4
23 „ 1916 ..	11.15	42.50	39.90	2.34 1/2
24 „ 1916 ..	11.18 1/2	42.37 1/2	40.—	2.34 1/2
25 „ 1916 ..	11.20	42.40	40.—	2.34 1/2
26 „ 1916 ..	11.19	42.35	39.97 1/2	2.34 3/4
Laagste der week	11.14	42.05	39.80	2.33 3/4
Hoogste „ „	11.20	42.50	40.25	2.35 1/2
19 Febr. 1916 ..	11.18	42.20	39.80	2.35
12 „ 1916 ..	11.33 1/2	44.—	40.45	2.35 3/4
Muntpariteit	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitser- land	Weenen	Kopen- hagen	Stock- holm	Batavia telegrafisch
26 Febr. 1916	44.65	29.50	65.85	66.05	98-3/4
Laagste d. w.	44.40	28.30	65.50	65.50	—
Hoogste „ „	45.05	29.50	66.15	66.05	—
19 Febr. 1916	44.90	28.40	65.90	65.90	98-1/2
12 „ 1916	45.10	31.—	66.80	67.20	98-1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De omzetten op de wisselmarkt worden steeds geringer. Alleen in check New-York heeft nog eenige handel plaats op bijna onveranderde koersen.

Londen en Parijs ondergingen door sterk aanbod van expor-

teurs van levensmiddelen naar Engeland aanvankelijk nog een sterke daling; later trad echter weder verbetering in. De koers op Berlijn was tamelijk stationair, die op Weenen kon iets verbeteren en sloot op het hoogste punt. In de koersen op de andere landen had geen noemenswaardige verandering plaats.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
26 Febr. 1916....	4.76.90	5.87 1/4	73 1/4	42 1/2
Laagste d. week..	4.76.85	5.86 3/4	73 1/4	42 1/4
Hoogste „ „ ..	4.77.—	5.88	74 1/4	42 9/16
19 Febr. 1916....	4.77.—	5.87 1/2	74 5/8	42 1/4
11 „ 1916....	4.76.50	5.87 1/4	75 1/2	42 1/8
Muntpariteit	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 9/16

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	12 Febr. 1916	19 Febr. 1916	Week 21—25 Febr. 1)		25 Febr. 1916 1)
				Laagste	Hoogste	
Italië	Lires p. £	32.20	32.15	31.97 1/2	32.10	32.10
Madrid	Peset. p. £	25.10	25.10	25.07 1/2	25.10	25.07 1/2
Lissabon	d.p. escudo	36 3/4	35 1/2	35	35 7/8	35 1/2
Petrograd ..	R. p. £ 10	153	151 1/2	150 1/2	152	150 1/2
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8	1/4 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/4 5/32	2/4 5/32	2/4 5/32	2/4 5/32	2/4 5/32
Yokohama ...	id. p. yen	—	2/1 1/8	2/1 1/8	2/1 5/16	2/1 5/16
Hongkong ...	id. p. \$	1/11 1/4	1/11 3/8	1/11 1/8	1/11 3/16	1/11 1/8
Shanghai ...	id. p. tael	2/7 3/8	2/7 3/8	2/7 3/8	2/7 3/8	2/7 3/8
Montreal ...	\$ per £	4.78	4.79	4.79	4.80 1/2	4.80 1/2
B. Aires 90 d.	d.p.gd.pes.	49 1/16	49 3/16	49 1/4	49 1/4	49 1/4
Valparaiso ..	d. p. pap.p.	8 17/32	8 17/32	8 9/32	8 19/32	8 9/32
Montevideo ..	d. p. peso	53 3/8	53 3/8	53 3/8	53 3/8	53 3/8
R. d. Janeiro ..	d.p.milreis	11 13/10	11 27/32	11 11/10	11 13/10	11 13/10

1). Noteeringen van 26 Febr. nog niet ontvangen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 17—23 Febr. 1916.

(In duizenden p.st.)

In.	Uit.
Baren	Continent
Sovereigns	Koloniën
Koloniën 1)	U. S. A.
Per saldo uitgevloeid..	Overige landen
	Baren en diversen ...
	Per saldo ingevloeid ..
1064	1064

1) Onttrokken aan den voorraad goud, voor Egypte gereserveerd.

ZILVER.

De stemming was deze week eerder vast tengevolge van het feit, dat de Britsche munt opnieuw als koper in de markt is gekomen, terwijl ook andere landen nog steeds muntaankopen doen uitvoeren. Daar tegenover die meerdere vraag weinig aanbod van Amerikaansche zijde bestond, liepen de prijzen iets op, maar winstnemingen hielden een belangrijke verbetering der noteeringen tegen.

Volgens de circulaire der firma Sam. Montagu & Co. is de voorraad te Londen belangrijk toegenomen; hij bedraagt nu ruim 7 miljoen ons fijn, maar daar voor muntaankopen steeds dadelijke levering wordt verlangd, is een aanzienlijke voorraad noodzakelijk.

Noteering te Londen.	te New York.
26 Febr. 1916.....	27
19 „ 1916.....	26 7/8
27 Febr. 1915.....	23 1/16
28 Febr. 1914.....	26 3/8
20 Juli 1914.....	24 15/16
	56 7/8
	56 5/8
	48 7/8
	57 3/8
	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 26 FEBRUARI 1916.

Activa.	
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz., in disc.	H.-bk. f 55.646.342,22 1/2 B.-bk. „ 357.279,06 Ag.sch., 18.133.974,13 1/2
	f 74.137.595,42
Papier o. h. Buitenl. in disconto.	—
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f 3.920.004,—
	„ 3.920.004,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 19.771.316,46 B.-bk. „ 5.758.746,89 Ag.sch., 48.101.219,78
	f 73.631.283,13
Op Effecten	f 66.144.733,13
Op Goederen en Spec.	„ 7.486.550,—
	„ 73.631.283,13
Voorschotten a. h. Rijk	„ 14.863.470,76
Munt en Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 70.448.520,—
Muntmat. Goud	„ 424.664.181,37
	f 495.112.701,37
Munt, Zilver, enz.	„ 5.248.678,75 1/2
Muntmat. Zilver	„ —
	„ 500.361.380,12 1/2
Effecten	
Bel. van het Res.fonds	f 4.953.813,94
id. van 1/5 v. h. kapit.	„ 3.885.998,50
	„ 8.839.812,44
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.600.000,—
Diverse rekeningen	„ 40.003.928,36
	f 717.357.474,23 1/2
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	„ 577.977.650,—
Bankassignatiën in omloop	„ 2.376.725,37
Rekening-Courant saldo's:	
Van het Rijk	f —
Van anderen	„ 102.369.438,58 1/2
	„ 102.369.438,58 1/2
Diverse rekeningen	„ 9.633.660,28
	f 717.357.474,23 1/2
Beschikbaar metaalsaldo	f 363.147.644,59
Op de basis van 2/5 metaaldekking	„ 226.602.881,80
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is ..	„ 1.815.738.222,95

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's		527.542,33
Buitenlandsche wissels		116.645,—
Beleeningen		484.866,72 1/2
Goud	5.372.578,42	
Zilver		11.882,73
Bankbiljetten	2.638.305,—	
Rekening-Courant saldo's	7.283.045,99 1/2	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	19 Febr. 1916	26 Febr. 1916
Aan schatkestpromessen ..	f 120.760.000,—	f 124.760.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	„ 52.500.000,—	„ 52.500.000,—
Aan schatkestbiljetten	„ 67.751.000,—	„ 67.751.000,—
Aan zilverbons	„ 4.745.825,—	„ 4.620.055,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN. ^v
(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischb. schulden
26 Febr. 1916.....	495.113	5.249	577.978	104.746
19 " 1916.....	489.740	5.261	575.339	97.068.
12 " 1916.....	485.260	5.060	579.441	91.325
5 " 1916.....	480.036	5.206	583.219	72.438
29 Jan. 1916.....	466.837	6.059	581.722	66.398
22 " 1916.....	448.753	6.123	573.086	61.931
15 " 1916.....	441.794	5.777	577.947	51.457
8 " 1916.....	436.635	5.861	578.410	49.832
31 Dec. 1915.....	429.182	6.195	577.056	33.240.
24 " 1915.....	427.862	6.364	558.491	62.280
18 " 1915.....	421.701	6.379	562.055	49.075
11 " 1915.....	420.711	4.017	565.239	45.004
4 " 1915.....	417.072	3.494	568.786	38.866
27 Febr. 1915.....	261.777	1.245	457.055	93.869 ¹⁾
28 Febr. 1914.....	157.614	10.112	305.874	5.204
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek. Crt. saldo van het Rijk f 71.245.000.

Data	Disconto's		Bele- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
26 Febr. 1916	74.138	52.500	73.631	363.148	73
19 " 1916	74.665	52.500	74.116	359.857	74
12 " 1916	75.218	52.500	80.529	355.511	73
5 " 1916	75.817	52.500	82.258	353.056	74
29 Jan. 1916	77.756	53.500	83.602	342.656	73
22 " 1916	79.102	53.500	83.709	327.279	72
15 " 1916	80.586	53.500	83.476	321.104	71
8 " 1916	79.853	51.500	87.065	316.273	70
31 Dec. 1915	76.348	47.500	93.579	312.746	71
24 " 1915	76.398	48.500	90.971	309.505	70
18 " 1915	73.025	45.500	89.995	305.293	70
11 " 1915	74.932	46.500	89.189	302.120	69
4 " 1915	73.212	43.500	90.661	298.489	69
27 Febr. 1915	90.064	—	210.601	152.560	48
28 Febr. 1914	62.683	10.500	69.313	43.230 ¹⁾	54
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeischb. schulden
1 Jan. 1916.....	43.819	32.400	136.480	33.404
25 Dec. 1915.....	42.480	32.198	135.967	34.557
18 " 1915.....	43.349	32.261	137.671	32.908
11 " 1915.....	43.720	32.485	140.747	31.128
2 Jan. 1915.....	37.606	26.201	131.806	19.104
3 Jan. 1914.....	25.810	28.060	110.399	9.634
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Bele- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage ²⁾
1 Jan. 1916	5.839	22.795	44.373	24.524	42.242	45
25 Dec. 1915	5.846	22.040	45.641	26.130	40.573	44
18 " 1915	5.778	20.863	46.620	25.464	41.494	44
11 " 1915	5.949	19.610	48.520	25.395	41.830	44
2 Jan. 1915	4.977	8.973	35.306	12.768	33.625	42
3 Jan. 1914	5.649	11.166	48.097	2.977	5.857 ²⁾	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
29 Jan. 1916....	875	898	1.100	915	786
22 " 1916....	864	873	1.053	929	698
15 " 1916....	745	934	1.015	929	820
8 " 1916....	719	939	1.052	925	875
30 Jan. 1915....	1.438	919	1.138	801	270
31 Jan. 1914....	651	1.057	529	735	352
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 23 FEBRUARI 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 72.666.265	Government debt £ 11.015.100
	Other securities " 7.434.900
	Gold coin and bullion " 54.216.265
£ 72.666.265	£ 72.666.265

BANKING DEPARTMENT.

Capital £ 14.553.000	Government securities .. £ 32.839.300
Rest " 3.514.962	Other securities " 93.336.312
Public deposits " 52.619.707	Notes " 40.158.405
Other deposits " 96.393.965	Gold and silver coin " 771.228
Seven-day and other bills.. " 23.611	
£ 167.105.245	£ 167.105.245

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p.^st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
23 Febr. 1916	54.987	32.508	99.345	28.500	65.203
16 " 1916	54.820	32.566	98.817	28.500	65.203
9 " 1916	54.280	32.867	98.057	28.500	65.247
2 " 1916	52.688	34.199	98.839	28.500	64.357
24 Febr. 1915	63.872	34.223	36.661	26.500	8.924
25 Febr. 1914	42.705	28.210
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Verh. Reserve tot dcp.
23 Febr. 1916	32.839	93.336	52.620	96.394	40.930	27 $\frac{1}{2}$
16 " 1916	32.839	95.153	51.514	99.156	40.704	27
9 " 1916	32.839	108.531	62.641	100.487	39.864	24 $\frac{3}{8}$
2 " 1916	32.839	105.140	58.246	98.584	36.939	23 $\frac{1}{2}$
24 Febr. 1915	26.924	102.932	26.925	132.869	48.099	30 $\frac{1}{8}$
25 Febr. 1914	11.253	37.986	20.637	43.438	32.945	51 $\frac{1}{8}$
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{3}{8}$

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 23 FEBRUARI 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand.....	Mk. 2.501.839.000
davon Goldbestand	" 2.456.421.000
Reichskassenscheine ¹⁾	" 264.570.000
Noten anderer Banken	" 17.430.000
Wechsel	" 5.501.992.000
Lombardforderungen	" 12.449.000
Effekten	" 33.618.000
Sonstige Aktiva	" 238.522.000
Grundkapital.....	" 180.000.000
Reservefonds	" 80.550.000
Notenumlauf	" 6.286.306.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	" 1.787.557.000
Sonstige Passiva	" 236.407.000

¹⁾ Incl. Darlehenskassenscheine.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circu-latie	Dek-kings-percen-tage ¹⁾
23 Febr. 1916	2.501.839	2.456.421	264.570	6.286.306	44
15 " 1916	2.498.920	2.455.850	419.248	6.374.300	46
7 " 1916	2.495.194	2.454.951	549.379	6.450.834	47
31 Jan. 1916	2.494.221	2.453.531	705.698	6.502.402	49
23 Febr. 1915	2.302.989	2.254.281	188.898	4.635.353	54
21 Febr. 1914	1.667.830	1.337.321	76.236	1.734.699	101
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassen-scheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
22 Febr. 1916..	5.511.992	1.787.557	1.321.700	157.300
15 " 1916..	5.387.493	1.742.712	1.480.500	375.500
7 " 1916..	5.239.674	1.625.973	1.617.200	508.600
31 Jan. 1916..	5.273.184	1.785.921	1.758.600	665.200
23 Febr. 1915..	4.026.780	1.723.676	709.000	181.000
21 Febr. 1914..	800.384	1.036.662
23 Juli 1914..	750.892	943.964

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Van 30 Juli 1914 tot 28 Januari 1915 is geen weekstaat openbaar gemaakt. De met * geteekende posten komen sedert deze periode in den weekstaat voor. De bankbiljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
24 Febr. 1916	5.035.879	360.209	***	430.882	1.724.961
17 " 1916	5.031.110	358.870	889.985	443.199	1.745.407
10 " 1916	5.024.555	354.415	911.999	439.139	1.765.502
3 " 1916	5.019.581	353.150	964.044	468.980	1.777.891
25 Febr. 1915	4.237.457	375.633	212.798	228.505	3.080.169
26 Febr. 1914	3.598.330	646.030	1.501.980	—
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	1.541.080	—

Data	Beleening	* Buitgew. voorsch. afd. Staat	Bank-biljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
24 Febr. 1916	1.251.804	5.700.000	14.295.289	1.941.914	35.861
17 " 1916	1.258.478	5.600.000	14.203.465	1.929.365	81.443
10 " 1916	1.267.279	5.000.000	14.144.739	1.933.225	83.856
3 " 1916	1.274.583	5.400.000	14.034.413	1.909.551	114.959
25 Febr. 1915	834.682	4.400.000	10.831.547	2.331.749	49.124
26 Febr. 1914	778.960	—	5.763.460	830.060	300.050
23 Juli 1914	769.400	—	5.911.910	942.570	400.590

IV. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De Société Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Belecn. van buitenl. vorder.	Belecn. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu-latie	Rek. Crt. saldi.
17 Febr. 1916	192.608	51.759	480.000	63.466	620.718	165.215
10 " 1916	190.356	51.325	480.000	61.161	616.846	164.424
5 " 1916	174.346	51.021	480.000	60.205	605.371	158.545
27 Jan. 1916	177.721	48.816	480.000	59.265	603.893	160.341

V. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circu-latie	Dekkings-Perccn-tage ¹⁾
21 Jan. '16	341.788	14.132	55.868	444.729	11.571	77
14 " '16	347.700	14.283	55.756	440.598	11.948	79
7 " '16	354.418	12.888	55.579	431.085	12.982	82
30 Dec. '15	344.963	13.525	55.381	415.113	13.486	85
22 Jan. '15	239.662	18.747	13.062	284.193	1.913	87

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beleeningen en disconto's
	Eigen Bezit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponeerd	
26 Febr. 1916 ..	506.620	159.320	58.490	3.369.230
19 " 1916 ..	515.250	169.650	58.590	3.333.720
11 " 1916 ..	523.040	172.160	58.440	3.315.820
5 " 1916 ..	522.000	176.110	57.930	3.295.130
27 Febr. 1915 ..	365.480	113.890	33.100	2.299.380
28 Febr. 1914 ..	471.070 ¹⁾	—	¹⁾	2.054.960
25 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	¹⁾	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opvraagbaar	Op termijn	
26 Febr. 1916..	34.520	3.437.920	153.510	142.830
19 " 1916..	33.970	3.411.660	152.800	155.850
11 " 1916..	34.120	3.400.280	156.690	167.960
5 " 1916..	34.340	3.384.680	157.480	172.800
27 Febr. 1915..	39.260	2.175.240	97.630	136.810
28 Febr. 1914..	42.640	1.936.470 ¹⁾	¹⁾	28.990
25 Juli 1914..	41.730	1.958.320 ¹⁾	¹⁾	26.170

¹⁾ Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 26 Februari 1916.

Onze Nederlandsche Staatsfondsen hebben in de afgelopen week in tegenstelling met het overige gedeelte van de markt van een vrij vaste houding blijk gegeven. Deze betrekkelijk gunstige stemming, die eerst op den laatsten dag van de afgelopen week voor een kleine reactie plaats maakte, is bemoedigend met het oog op de in voorbereiding zijnde Staatsleening. Meestal toch worden bij het vooruitzicht op de spoedige uitgifte van nieuwe Staatsobligatiën de oudere soorten zwakker gestemd. Wellicht zijn aankopen van bepaalde zijde aan deze vrij gunstige houding voor Nederlandsche Staatspapieren niet vreemd geweest. Want op het overige gedeelte van de markt hebben de aangekondigde financiële wetsontwerpen, vooral de oorlogswinstbelasting en de bijzondere heffing op vermogen en inkomen, wel degelijk indruk gemaakt. Zoo had bijvoorbeeld de directie van de Vereenigde Blikfabrieken reeds voorgesteld, in totaal 20 % dividend uit te keeren, doch heeft te elfder ure met het oog op de in voorbereiding zijnde oorlogswinstbelasting besloten, het dividend tot 15 % te beperken. Er zullen nog wel tal van ondernemingen op dezelfde wijze haar uitdeelingen

inkrimpen, waardoor de buitengewoon hooge dividend-verwachtingen in tal van gevallen wel niet geheel verwezenlijkt zullen worden. Alleen hierin schuilt reeds een voldoende reden voor de iets zwakkere houding, die de lokale markt, vooral in het laatste gedeelte van de afgelopen week, heeft getoond.

Voor Staatsfondsen geldt dit zooals gezegd niet.

Ook buitenlandsche soorten waren vrij vast. Russen werden evenwel ten slotte iets lager aangeboden, daar de thans gepubliceerde cijfers over in- en uitvoer in 1915 een zeer ongunstigen indruk maken, zooals trouwens ook te verwachten was:

	1914	1915	tegen 1914
Invoer..	Rbl. 939.098.000	Rbl. 624.796.000	Rbl. — 314.302.000
Uitvoer..	„ 866.104.000	„ 302.704.000	„ — 563.400.000
Loversch. Rbl.	72.994.000	Rbl. 322.092.000	Rbl. + 249.098.000

Van Zuid-Amerikaansche Staatsfondsen trokken 5% Obligatiën Nicaragua de aandacht door een rijzing van 49 1/2 tot 69 3/4 % (Slot 64 7/8). Deze groote koersverheffing geeft uiting aan de verrassing, ontstaan door het bericht, dat uit hoofde van een betaling van £ 600.000 door de Vereenigde Staten als prijs voor de verkrijging van een kanaalroute door dit land, hervatting van de dividendbetaling te verwachten is. Inderdaad mag men van een verrassing spreken, wanneer men weet, dat Nicaragua's verleden jaar nog tot de noodlijdende fondsen behoorden, daar wegens de vermindering van de douane-ontvangsten de staat zijn verplichtingen niet meer geregeld kon nakomen.

Over het algemeen genomen toonen de koersen van staatsfondsen geen groote veranderingen aan in vergelijking met het begin van de maand.

	5 Feb.	12 Feb.	19 Feb.	26 Feb.	Rijz. of daling
3 % N. Werk. Schuld	68 13/16	68 13/16	68 13/16	70 1/16	+ 1 7/8
2 1/2 % N. W. Schuld	59 7/16	58 3/4	59 3/8	61 1/8	+ 1 11/16
5 % Oost Indië	101 1/8	101 1/2	101 1/2	101	— 1/8
4 % Oostenr. Jan.-Juli	46 1/2	47 3/4	45 3/4	44 1/2	— 2
4 1/2 % Port. Tabaksl.	84 7/8	83 1/8	83 1/4	83 1/2	— 1 3/8
4 % Rsl. Nicolaï'67-69	64	64	62 7/16	61	— 3 1/16
4 % Rusl. Consols '80	58 1/2	59 1/4	58 1/2	58 3/16	— 3/16
4 % Rusland, Hope & Co. '89-90	60 1/16	60 3/8	60 3/16	59 1/16	— 1

In de lokale markt was de stemming voor *Bankaandeelen* onverdeeld gunstig, daar men met hogere dividenden rekening houdt. Zeer vast waren o.a. aandelen Nederlandsche Handelmaatschappij (rescontre) die van 161 3/8 tot 169 1/2 % verbeterden. Daarnaast gaven ook aandelen Amsterdamsche Bank, Koloniale Bank e.a. van een willige houding blijk. De nieuwe uitgiften van de Dordtsche en de Marx & Co's Bank vonden grif plaatsing.

Cultuurfondsen zetten, in sympathie met de willige suikerprijzen, hun rijzing voort. Dit geldt in het bijzonder voor aandelen Balapolang, Krian, Suiker Cultuur en Handelsvereniging Amsterdam. Laatste genoemden golden: 308-330 1/2-319. Het slot was ook in deze afdeling zwakker. Daar, zooals uit onderstaande opgave blijkt, de prijsverbeteringen, sedert het begin van de maand behaald, nog zeer aanzienlijk zijn, is een kleine reactiebeweging op winstnemingen, wel verklaarbaar.

In de *Mijnbouwafdeeling* verdient alleen een stijging van 23 3/4 tot 32 7/8 % (slot 30 7/8) in aandelen Swansea vermelding, welke rijzing verband schijnt te houden met een door het Nieuw Amst. Administratie Kantoor verspreide circulaire, waarin de aflossing van de obligatieleening en de afbetaling der crediteuren in uitzicht worden gesteld.

Op de scherpe rijzing in *Rubberfondsen* is thans een terugslag gevolgd, die echter niet van groote betekenis is. Alleen aandelen Amsterdam Rubber werden ten slotte nog al overwegend aangeboden.

Scheepvaart-aandeelen waren in reactie, daar de belangstelling voor deze papieren sterk is verminderd. Alleen aandelen Java China Japan Lijn waren bijzonder willig: 137 1/4—164 1/4 %, terwijl voorts ook Müller & Co's Scheepvaart Maatschappij zich door een vaste houding onderscheidde op geruchten, dat de onderneming 100 % dividend zou uitkeeren in 6 % cum. preferente aandelen. Later werden deze geruchten in dien zin gewijzigd, dat de maatschappij wel tot zulk een uitkeering in staat zou zijn, doch dat een doorvoering van deze uitkeering nog niet zeker is. Desniettegenstaande bleven de aandelen doorstijgen en verbeterden ten slotte van 234 tot 286 1/2 %.

Anderen scheepvaartfondsen, waaronder Oostzee, Holland Amerika Lijn en Koninklijke Hollandsche Lloyd, werden vooral tegen het einde van de week, vrij aanmerkelijk lager aangeboden.

Ook voor *Petroleumfondsen* was de slotstemming niet gunstig. Vooral Rumeensche soorten moesten het nogal ongeluk (Geconsolideerde verloren 6 %) 6 %, hetgeen naast geruchten omtrent een voorgenomen regeringsmonopolie in de petroleumindustrie in Rumenië, die men echter, vooral onder de gegeven om-

standigheden, niet ernstig kan opvatten, ook en veeleer verband houdt met het oproepen van alle mannen tusschen 21 en 46 jaar voor den militairen dienst, waaruit men afleidt, dat ook in Rumenië de politieke toestand nog steeds critiek is.

Zeer flauw was ook de houding van *Tabaksfondsen*, die hun groote prijsverbeteringen, in de vorige week geboekt, nagenoeg geheel hebben moeten prijsgeven. Vooral de Deli-soorten waren thans aangeboden. Zoo verloren Amsterdam Deli 14 %, Deli Batavia 20 3/4 %, Rotterdam Deli 11 %. In vergelijking met 5 Februari j.l. zijn de koersverbeteringen echter nog steeds zeer belangrijk.

	5 Febr.	12 Febr.	19 Febr.	26 Febr.	Rijz. of daling
Wester Suikerraff..	215	227	230	227 1/2	+ 12 1/2
Vorstenlanden	200 1/2	210	216	214	+ 13 1/2
Handelsver. A'dam	295	295	312	319	+ 24
Suiker Cultuur	155	168 3/4	175 1/4	177	+ 22
Guyana Goud	23	22 3/8	22 13/16	23 1/16	+ 1/16
Dordtsche Petroleum	175	180	182	184 3/4	+ 9 3/4
Geconsolideerde....	169 3/16	181 3/4	176 3/4	170 1/2	+ 1 3/16
Koninklijke	518	543 1/2	545	541 7/8	+ 23 7/8
Amsterdam Rubber	187 1/4	189 1/2	207	205	+ 17 3/4
Bandar Rubber....	69 1/4	69 1/8	77	79	+ 9 3/4
Kendeng Lemboe..	179	181	200	210	+ 31
Ost-Java Rubber..	139 1/4	138	161 1/2	166	+ 26 3/4
Serbajadi	228 1/2	235 1/2	267	276	+ 47 1/2
Kon. Holl. Lloyd..	185	189	187	187 3/4	+ 2 3/4
Ned. Scheepv. Unie	156	160	168	168 7/8	+ 12 7/8
Rotterdamsche Lloyd	168 1/2	175	178	180 1/4	+ 11 1/4
Stoomv. Mij. Oostzee	322 1/2	345	350	342	+ 19 1/2
Amsterdam Deli ..	244	264 1/2	284	270	+ 26
Amsterd.Langk.gew.	219	231	263	242	+ 23
Besoeki	130 1/2	152	153	161	+ 30 1/2
Deli Batavia	381	399 1/2	437 3/4	417	+ 36
Deli Maatschappij..	476	497 1/2	515	507 1/2	+ 31 1/2
Mélan	149 3/4	161	179	175	+ 25 1/4
Rotterdam Deli	183 1/2	202 3/8	230	219	+ 35 1/2

In de *Amerikaansche* afdeling was de stemming even lusteloos als op de lokale markt, hetgeen wegens de onaangename politieke berichten, die uit New York tot ons komen, zeer begrijpelijk is. Bethlehem Steels waren voorbijgaand vast wegens de thans over de Pennsylvania Steel Cy. verworven controle, alsmede op uitbreidingsberichten. Ook de Steel Corporation gaat over tot den bouw van 1500 bijproduct-cokesovens, die een bedrag van \$ 15 miljoen zullen vereischen. Dit bericht maakte echter geen indruk, daar men hierin slechts een der stappen ziet, genomen om de dreigende concurrentie het hoofd te bieden. De, naar verluidt, onder patronaat van Kuhn Loeb en de National City Bank pasgeborene „International Steel Corporation” met een aanvangskapitaal van \$ 200 miljoen, zou zich namelijk wel eens tot een krachtig concurreerend lichaam kunnen ontwikkelen. Central Leathers waren hier vrij vast wegens de bevredigende bedrijfsresultaten over 1915 behaald; de vermeerdering van het surplus bedraagt \$ 1.353.000. Aandeelen Gulf States Steel stegen van 43 13/16 tot 47 3/16 wegens de ten opzichte van 1914 verzevoudiging der netto-ontvangsten. Marine-soorten genoten weinig belangstelling en sluiten weer zwakker. Voor American Cans bestond een oogenblik meer vraag wegens de gerechtelijke uitspraak, die een ontbinding van de maatschappij niet noodzakelijk acht, indien de maatschappij zich in het vervolg aan de anti-trust-wet houdt en eenige wijzigingen in het beheer doorvoert. Deze beslissing — reeds verwacht en verdisconteerd — is van tmeer gewicht, wijl de ontvangsten der maatschappij zich op zeer bevredigende wijze blijven ontwikkelen en, naar raming door de „Fin. News”, over 1915 \$ 726.004 meer zullen opbrengen dan over 1914. Voor spoorwegfondsen bestond nog vraag noch aanbod van betekenis.

	5 Feb.	12 Feb.	19 Feb.	26 Feb.	Rijz. of daling
Americ. Beet Sugar	64	63 1/2	64 1/2	62 1/2	— 1 1/2
Am. Car & Foundry	64 3/16	65 3/8	65 3/4	65 1/8	+ 1 5/16
Am. Smelting & Ref.	95 7/16	95	94 1/8	93 1/16	— 2 3/8
Anaconda Copper ..	175 7/16	175	177 1/4	171 1/2	— 4 15/16
Studebaker Corp....	139 1/4	144 3/4	144	140	+ 3/4
United Cigar	54 1/2	54 1/8	54 3/8	53 1/2	— 1
U.S. Steel Corp. ...	77 3/16	77 3/8	78	76 3/4	— 7/16
Atchison Topeka ..	100 11/16	101 11/16	101 15/16	99 7/8	— 1 1/16
Denver & Rio Gr. .	12 1/4	12 3/8	12 1/8	11 7/16	— 1 1/16
Kans. C. South.gew	25 15/16	25 9/16	25 1/8	24 7/8	— 1 1/16
Miss. Kans. & Tex.					
4 % conv.	44	43 7/8	42 1/16	37 1/4	— 6 3/4
Canadian Pacific..	174 7/8	175	172 1/2	171 3/8	— 3 1/2
Int.Merc.Mar.pr.a.	74 3/16	72 1/4	66 3/8	65 7/16	— 8 3/4

Te Londen liet het vooruitzicht op zeer hoge belastingheffingen ter gedeeltelijke dekking van de oorlogskosten, de

beurs niet onbeïnvloed. De stemming was wel niet bepaald flauw, voor enkele soorten (Japanners en Venezuela's) zelfs iets vaster, doch de zaken krompen tot een minimum in. Wegens de stijgende kosten van den oorlog eenerzijds (Minister Asquith heeft nieuwe kredieten verkregen tot een bedrag van £ 420 miljoen, waardoor de staatsschuld van £ 708 miljoen in 1914 eerlang tot £ 2200 miljoen zal stijgen) en de verminderde plaatsing van de exchequer bonds- en schatkist-wissels — waar echter een ruimer vloeien der belastingen tegenover staat — anderzijds, zal men op den duur de uitgifte van een nieuwe oorlogsleening toch niet kunnen omzeilen en men ziet deze dan ook voor de maand Maart of April tegemoet. Voor Grand Trunks bestond eenige belangstelling wegens het weder op een 4% grondslag gebracht dividend, terwijl ook de verdere verbetering van de dekking der obligo's bij de Bank of England een gunstigen indruk maakte.

De Parijsche beurs toonde, ondanks het tot nu toe voor Frankrijk ongunstig verloop van de hervatte bedrijvigheid aan het Westelijk front, een vrij vaste houding. Fransche Rente steeg van 61 tot 61.40; 4½% Russen van 72.40 tot 73; Rio Tinto's van 1760 tot 1774 (slot 1767). Wellicht staat deze betrekkelijk vaste beursstemming ten deele in verband met de ook in Frankrijk thans voorgenomen „Effectenmobilisatie”.

Te Berlijn was de beursstemming in de afgelopen week vrij gunstig. Het feit, dat de Hamburg—Zuid-Amerika Lijn ondanks den oorlogstoestand nog een dividend van 4% kan uitkeeren, wekte voldoening. De stemming sloeg later eenigszins om, daar, ondanks alle genomen maatregelen, de wissel-noteringen te Berlijn, na een korte pauze, zich weer in opwaartsche richting bewegen.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Wij wezen er reeds herhaalde malen in deze overzichten op, dat de hoeveelheid Tarwe, die in de verschillende export-landen beschikbaar is, dit jaar belangrijk grooter is dan het vorige jaar en het treft dan ook niet als geheel onverwacht, dat de prijzen in de termijn-markt van Chicago deze week een zeer belangrijke verlaging ondergingen. Reuter seinde uit Chicago, dat de val van 6 op 24 Februari het gevolg was van politieke moeilijkheden met Duitschland, doch het komt ons voor, dat de politiek ten onrechte hierin gemengd wordt. Immers zelfs bij een oorlog tusschen de Vereenigde Staten en Duitschland, zou de tarwe-positie zich in het geheel niet wijzigen. De werkelijke reden der prijsverlaging is dan ook te vinden in de voortdurend zeer groote aanvoeren van tarwe op de verschillende binnenlandsche markten van Noord-Amerika. Tegen deze aanvoeren, die belangrijk grooter zijn dan het vorige jaar, weegt de export-vraag niet op en de vooruitzichten zijn, dat van nu tot aan den nieuwen oogst Europa veel minder tarwe van de Vereenigde Staten zal behoeven, dan het vorige jaar het geval was. Verleden jaar was immers Europa bijna uitsluitend op de Vereenigde Staten aangewezen, doch dit jaar zijn de oogsten van Canada en Australië zooveel grooter, dat een belangrijk, zoo niet het voornaamste gedeelte van den import wel uit die landen zal plaats vinden. Het is dan ook geen wonder dat er eenige vrees begint te ontstaan in het kamp der haussiers en dat groote verkooporders de prijzen drukten. De Engelsche markten hebben evenwel in geen een deele een trouw beeld gegeven van de stemming te Chicago, wat wederom geheel te wijten is aan het vracht-vraagstuk. Ofschoon de prijzen over het algemeen wel iets lager zijn, was op verschillende oogenblikken de markt toch bepaald vast te noemen. De verschepingen naar Europa waren niet bijzonder groot en een gedeelte van deze verschepingen zal wederom niet aan de markt komen, daar het ter aanvulling der Regeeringsreserve zal dienen.

Mais. Ook voor dit artikel liepen in Chicago de prijzen terug, ofschoon in mindere mate dan voor tarwe. De positie is dan ook geheel anders en waar vooral de berichten uit Argentinië over den nieuwen oogst tamelijk ongunstig zijn, bestaat er wel reden om met zekere bezorgdheid de toekomst tegemoet te zien. Immers het vorige jaar hadden zoowel Argentinië als de Vereenigde Staten een zeer grooten oogst van mais van goede kwaliteit. Dit jaar hebben de Vereenigde Staten een veel kleineren oogst van tamelijk slechte kwaliteit, terwijl, zelfs als men aanneemt, dat de berichten over den nieuwen mais-oogst in Argentinië te ongunstig worden voorgesteld, men toch als vrij zeker kan aannemen, dat de oogst belangrijk kleiner zal worden dan het vorige jaar. Een eventueel tekort aan

mais zou moeilijk door een ander artikel te vervangen zijn, daar gerst niet in groote hoeveelheden in genoemde landen wordt verbouwd. De prijzen van mais toonen ook deze week in Engeland een aanmerkelijke stijging, terwijl ook hetzelfde van gerst gezegd kan worden. Dit laatste artikel werd al zeer weinig aangeboden en de prijzen gingen regelmatig op. Ook haver was vast gestemd, maar waar dit artikel nog in voldoende hoeveelheden verkrijgbaar is, ondergingen de prijzen zoo goed als geen verandering.

In lijnzaad kwamen slechts weinig transacties tot stand; de verschepers hielden vast, terwijl aan den anderen kant in Engeland weinig attentie bestond tengevolge van het feit, dat de producten weinig gevraagd waren. Ook Noord-Amerika toonde weinig vraag voor Laplata zaad; de verschepingen van Argentinië naar Noord-Amerika geschieden sedert geruimen slechts per zeilschip, daar stoomboot-ruimte niet tot redelijke vrucht verkrijgbaar is. De fabrieken in de zeehavens der Vereenigde Staten zijn voldoende voorzien van lijnzaad; in 't westen daarentegen zijn de voorraden uiterst gering en wordt er door de fabrikanten sterk over geklaagd, dat de speculanten de markt geheel beheerschen.

Markten in Nederland.

Ook deze week bleven de prijzen van Tarwe onveranderd. Ofschoon in vele streken de door de Regeering gedistribueerde Mais nauwelijks is aangekomen, begint zich hier en daar wederom de behoefte te doen gevoelen en de kleine partijtjes, die nog in handen van particulieren zijn, ondervonden wederom tamelijk veel belangstelling. Voor Gerst blijft de vraag nog zeer teleurstellend en de betrekkelijk kleine hoeveelheden, die aan de markt zijn, worden slechts uiterst traag door de consumptie opgenomen. Dit geldt in nog sterker mate voor Haver waarvan de prijzen nog terugliepen onder invloed van tamelijk dringend aanbod van binnenlandsche haver. De voorraden van binnenlandsche voergranen zijn grooter dan men normaal had kunnen verwachten, aangezien kort na het oogsten de boeren zeer terughoudend waren, omdat zij de prijzen toen niet hoog genoeg vonden. In Lijnzaad kwamen deze week geen nieuwe zaken tot stand, terwijl Lijnkoeken tot onveranderde prijzen regelmatig gevraagd blijven.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Mais Mei	Lijnz. Maart
25 Febr. 1916	118¾	77¾	45	9.00 ⁴⁾	5.60 ⁴⁾	12.70 ⁴⁾
18 „ 1916	129¾	79¼	48¾	9.20	5.90	12.85
25 Febr. 1915	153¾	72¾	56½	12.95	5.85 ³⁾	9.85
25 Febr. 1914	94¾	67¼	40¾	8.75	5.10	11.90
20 Juli 1914	82 ¹⁾	56¾ ¹⁾	26½ ¹⁾	9.40 ²⁾	5.38 ²⁾	13.70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Febr. ⁴⁾ koersen van 24 Febr.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	28 Febr.		Soorten.	28 Febr.	
	21 Febr.	21 Febr.		21 Febr.	21 Febr.
Tarwe	368	368	Haver 38 @ white clipped	14.70	14.90
Rogge No. 2 Western....	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd.		
Mais La Plata	312	305	Amer. van La Plata zaad....	155	155
Gerst 46 @ feeding	293	290	Lijnzaad La Plata	470	470

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	20-26 Feb. 1916	Sedert 1 Jan. '16	20-26 Feb. 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe	23.197	183.154	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.)	8.972	98.697	—	—
Rogge	—	5.513	—	—
Boekweit	—	3.314	—	503
Mais	15.141	59.835	350	20.018
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.)	8.156	32.530	—	—
Gerst	—	14.928	—	1.980
Haver	—	8.450	—	4.018
Lijnzaad	2.425	12.079	342	21.500
Lijnkoeken	7.050	27.880	—	3.405
Tarwemeel	—	—	—	—

METALEN.**IJZER EN STAAL.**

De zeer gestoorde mail-dienst en het niet aankomen van de wekelijksche overzichten uit de verschillende industriële centra maken het onmogelijk, een betrouwbaar verslag te geven van hetgeen in de afgelopen week heeft plaats gegrepen op de ijzer- en staalmarkt.

Uit Engeland wordt bericht, dat ten slotte eene overeenkomst tot stand is gekomen tusschen het Gouvernement en de belanghebbende fabrikanten, waarbij de maximum-prijs voor Cleveland ruw ijzer No. 3 op 82/6 werd vastgesteld. Deze bepaling heeft alleen betrekking op het binnenlandsch gebruik en is niet van toepassing op de contracten, die met de geallieerde landen zijn en zullen worden afgesloten.

De bekendmaking van deze nieuwe regeling heeft een remmenden invloed uitgeoefend op speculaties en deed onmiddellijk de prijzen teruggaan van 96/6 op 87/6.

Bij deze nieuwe regeling werd niets vermeld aangaande maximum-prijzen voor hematietijzer en andere soorten.

In de stemming van de markt in Duitschland is geen reactie te bespeuren en de prijzen in alle branches van de staal-industrie stijgen gestadig.

In Amerika heeft een plotselinge en onverwachte prijsstijging voor platen, vormijzer en staven van niet minder dan \$ 5.— per ton groote verslagenheid teweeggebracht onder de verbruikers.

Naar men verneemt, hebben een groot aantal fabrikanten van werktuigen geaarzeld, hunne inkoop voor het loopende jaar te doen, terwijl zij nu genoodzaakt zullen zijn, hunne contracten af te sluiten volgens de nieuwe prijs-lijst. Aanzienlijke orders voor scheepsplaten zijn, naar men bericht, door ijzerfabrikanten geboekt.

De zaken in ruw ijzer waren zeer levendig en het schijnt, dat groote hoeveelheden van basis en giet-ijzer in de laatste dagen van de hand zijn gegaan.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
25 Febr. 1916..	87/1	102.5/-	184.-/-	32.7/6	108.-/-
18 „ 1916..	95/9	108.-/-	180.-/-	32.-/-	103.-/-
26 Febr. 1915..	57/1	64.10/-	180.-/-	20.2/6	42.10/-
27 Febr. 1914..	50/6	64.5/-	173.5/-	19.15/-	21.8/9
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De vraag voor huishoud-kolen was iets grooter, overigens valt echter geen nieuw kenteeken te vermelden.

Scheepsruimte was in het begin van de week wel beschikbaar en dit had een gunstigen invloed op de positie van de kolennijnen, ofschoon het gebrek aan wagons en het belemmerde spoorwegverkeer nog steeds een beletsel is voor eene verdere ontwikkeling der zaken.

De prijzen voor prompte levering hadden neiging tot eene geringe reactie, doch voor latere verscheping waren de noteeringen zeer vast.

Best steam (Newcastle) 32 s. 6 d.; steam smalls 16 s.; steam smalls (Cardiff) 18 s. 6 d.; gas coal (Durham) 27 s.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Moniteur du Pétrole Romain”, Bucarest 1/14 Febr. en den „Petroleum Review”, London 19 Febr. 1916).

Roemenië. Ruwe Petroleum, type Bustenari, Lei 4.10-4.20 per 100 kilo's. In enkele gevallen voor prompt 5 à 10 bani meer.

Type Moreni-Tzuicani had veel vraag tegen flinke prijzen. Andere qualiteiten moeilijk te plaatsen.

Export ondervindt veel hinder van den thans intensieven graanuitvoer.

De vraag van den Levant naar lampolie en olie in vaten blijft groot en de prijzen bewegen zich in opgaande richting. De groote maatschappijen blijven naar Duitschland exporteerden, maar de andere raffinaderijen nemen in 't algemeen geen genoegen met de prijzen. Duitschland vraagt ook zware oliën en derivaten daarvan, tegen bevredigende prijzen, hoewel lager dan een maand geleden.

Amerika. In Amerika zijn de prijzen van ruwe petroleum en derivaten, voornamelijk die, welke de oorlogvoerende mogendheden vragen (benzine, residu), zeer bevredigend. De voorziening van West-Europa laat echter te wenschen over, ten-

gevolge van een tekort aan tankschepen. De „British Petroleum Company” dringt per circulaire aan op inkrimping der benzineconsumptie, daar nagenoeg de geheele import voor het leger benodigd is.

Prijzen te New-York, dato 17 Februari 1916:

Geraffineerd in kisten.....	11.25	per gallon.
Standard white in vaten.....	8.90	„ „
Credit Balances.....	2.35	„ „
Pennsylvanian ruw.....	\$ 2.35	„ vat.

Rusland. De Russische Regeering heeft maatregelen tegen prijsopdrijving getroffen, zoodat de laatste notering met 45 kopeken per pud loco, 10 kopeken onder de vorige bleef; Kerosine 50 kopeken, Residus 47 kopeken.

Galicie produceert geregeld 6000 ton per maand. De Regeering verdeelde 66.000 ton lampolie over eenige gunstige gelegen raffinaderijen om gedurende een periode van 5 maanden naar Duitschland te worden verkocht.

Londen. Prijzen voor geraffineerd bleven onveranderd als volgt: 2e distillaat 9 1/2 d.; Standard white 10 d.; water white 11 d.

Amerikaansche smeeroilën:

Amer. pale.....	£ 20.15.
„ red.....	„ 23.-.
„ gefiltreerde machineolie.....	„ 21.7.6.

Stookolie niet genoteerd.

Motor spiritus als vorige week.

No. 1. 2/2.

No. 2. 2/1.

No. 3. 2/-.

Enkele merken zijn 4 d. gestegen. In Schotland en Ierland alle merken 1 d. per gallon hooger.

Paraffine. 140° smeltpunt 4 1/2 d. à 5 d.

130/132° „ 3 3/8 d.

125/128° „ 3 3/8 d.

118/120° „ 3 3/8 d.

KATOEN.

De prijzen vertoonden ook deze week, zoowel te Liverpool als te New York, een aanzienlijke daling, ofschoon de verschillen niet zoo groot zijn als de vorige week het geval was.

Door de bekende storing in de postverbinding met Engeland zijn enkele wekelijksche gegevens voor ons overzicht niet ontvangen.

NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.

(Middling Uplands.)

	25 Feb. '16	18 Feb. '16	11 Feb. '16	25 Feb. '15	1 Mrt. '14
New York.....	11.30 c	11.55 c	12.10 c	8.35 c	13.05 c
Liverpool.....	7.72 d	7.82 d	8.06 d	4.95 d	7.08 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendballen.)

	1 Aug. '15 tot 18 Feb. '16	Overeenkomstige perioden	
		1914-'15	1913-'14
Ontvangsten Gulf-Havens...	3411	5057	5409
„ Atlant. Havens	1893	2574	3519
Uitvoeren naar Gr. Britannië	1568	2197	2616
„ „ 't Vasteland..	1466	2305	3889
„ „ Japan etc....	233	327	305

Voorraden in duizendballen	25 Feb. '16	25 Feb. '15	25 Feb. '14
Amerik. havens.....	1551	1849	993
Binnenland.....	1102	1042	720
New York.....	***	133	112
New Orleans.....	***	440	254
Liverpool.....	858	1203	1166

WOL.

De markt te Bradford blijft kalm, zonder variaties van beteekenis; enkele noteeringen zijn eerder iets lager. De moeilijkheid voor het verkrijgen van grondstoffen en het steeds toenemend aantal arbeiders, dat onder de wapenen komt, hebben een onmiskenbaren invloed op den omvang der zaken.

De berichten van de markten in de productielanden blijven zeer vast; het seizoen loopt ten einde en naar men verwacht zal overal een vermindering der opbrengst blijken.

De eerste veiling van La Platawol te Amsterdam zal den 3den Maart plaats vinden; er komen ongeveer 300 balen onder den hamer.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
25 Febr. 1916	44 1/2	39	34 1/2	31	28
18 „ 1916	45	39	35	31	28
18 Febr. 1915	28	27	26	24	21

SUIKER.

Voor ouden oogst Bietsuiker kwam de rijzing, die de laatste weken aanhield, eindelijk tot stilstand, de Maart termijn zakte in van f 31 1/4 op f 30. Voor nieuwen oogst bleef aanvankelijk speculatieve vraag bestaan, de week sloot echter ook hiervoor in kalme stemming op f 24 1/8 pr. Oct./Dec.

Op Java had een enkele afdoening in superieur plaats tot f 11 1/2, maar de ware animo ontbreekt. Europa noch Amerika zijn voor nieuwen oogst Java aan de markt door de hoog opgeschroefde vrachten en de onzekere wisselkoersen. Naar Europa zou waarschijnlijk 220 sh. vracht betaald moeten worden, d. i. ongeveer f 8.— per picol! Van den a.s. oogst zijn thans ongeveer 8 miljoen picols op levering verkocht, bijna geheel aan Chineezers, die deze suikers voor een groot deel op speculatie kochten. Dit verhoogt den druk, die reeds op de markt bestaat.

Thans is ook de productie van Midden Java in 1915 gepubliceerd door Monod & Co., zij bedroeg:

6.478.077 picols
tegen 6.947.406 „ in 1914.

Volgens schatting van de Cultuurafdeling van het proefstation te Pasoeroean heeft de geheele 1915 Java oogst gemiddeld opgebracht per Bruto Bouw ± 1085 pic. riet en ± 99 pic. suiker (Hoofdsuiker) bij een rendement van circa 9.2 %. Deze uitval is de laagste sedert 1902 en is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de droogte in 1914 en de veelal onvoldoende werkkrachten.

Oogst 1916 staat er geheel anders voor; het gewas is tijdig afgeplant, is al dadelijk goed geslaagd en de afwerking ging voorspoedig. In tegenstelling met de dalende lijn, die de opbrengst per bouw in de laatste jaren aanwees, wordt dan ook thans vergroting van de productie verwacht.

Op Cuba blijft de oogst ruim binnenkomen, er zijn thans reeds 178 fabrieken malende en de ontvangsten bedroegen op 20 Februari sedert 1 December 876.000 ton tegen 563.000 ton in 1915.

Ook in Louisiana wordt een goede oogst verwacht.

In Engeland heeft de „Sugar Commission” eene verhooging van haar verkoopprijs met 2/- dus tot 37/- voor Americ. granulated aangekondigd; de aanvoeren zijn iets toegenomen, maar de voorraad was op 19 Februari nog slechts 22.400 tons, tegen 116.200 tons 's jaars te voren.

In Oostenrijk-Hongarije is thans ook een minimum prijs voor de beetwortelen van Staatswege vastgesteld en wel Kr. 4.— per 100 K.G.

Zwitserland heeft een Staats-suikermonopolie ingevoerd met maximum prijzen voor den groot- en kleinhandel.

De Europeesche Bietsuikeroogst wordt door M. P. Willett te New York als volgt getaxeerd:

	1915/16 tons	1914/15 tons	1913/14 tons
Duitschland.....	1.700.000	2.563.000	2.717.939
Oostenrijk-Hongarije.....	1.032.000	1.602.315	1.685.443
België.....	100.000	203.608	230.056
Servië.....	—	1.000	6.500
Bulgarije.....	22.000	23.200	7.800
Totaal Centraal Europa ..	2.854.800	4.393.123	4.647.738
Rusland.....	1.550.000	1.967.336	1.687.799
Frankrijk.....	140.000	331.799	781.080
Italië.....	175.000	166.700	305.564
Holland.....	250.000	295.000	227.300
Zweden.....	128.650	154.074	136.500
Denemarken.....	140.000	153.000	142.000
Andere landen.....	195.000	174.920	185.370
	1.028.650	1.275.493	1.777.814
Geheel Europa.....	5.433.450	7.635.952	8.113.351

Volgens deze opstelling zouden derhalve de oorlogvoerende Centrale Mogendheden over ongeveer 1 1/2 miljoen tons suiker minder te beschikken hebben in den komenden oogst dan in 't afgelopen jaar. Duitschland alleen zou, indien de raming zich mocht bevestigen, een miljoen tons minder opbrengen dan 2 jaren geleden.

NOTEERINGEN.

Data	Amster'am lopende maand (zonder certificaat)	London			New York 96° Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Java fob.	Americ. Granu- lated fob.	
26 Febr. 1916....	f 30	40/6	19/6	24/6	5,02 à 5,05
18 „ 1916....	„ 31 9/16	40/6	19/6	24 1/4 1/2	4,89 à 5,08
26 Febr. 1915....	„ 16	31/-	27/3	—	4,77 à 4,83
26 Febr. 1914....	„ 11 13/32	17/10 1/2	14/7 1/2	—	3,39

RUBBER.

De markt is in de afgelopen week over het algemeen kalm geweest en de prijzen bleven tot Zaterdag vrijwel constant.

Op den laatsten dag kwam echter meer vraag en de prijzen stegen plotseling. De markt sluit vast met de volgende noteeringen:

Hevea Crepe: loco			
„ tot Juni	3/8 1/2	„	3/6 1/4
„ Juli-December	3/6 1/4	„	3/5 1/4
ribbed smoked Sheets 1 d. minder			1/2 d. minder
„ Para	3/2 1/4	„	3/3 1/4

KOFFIE.

(Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen.)

De rijzing in Nederlandsch-Indische koffie, want daartoe toch bepaalt zich de beterschap in hoofdzaak, maakte sedert het vorig bericht verderen voortgang, zoodat voor N. H. M.-Java ten slotte van 82 c. tot 85 c. werd betaald. Ook Kroë, stoomend of op aflading, is zeer gezocht, evenals Robusta, van welke laatste echter bijna niets aangeboden wordt. De aanleiding tot dezen loop van zaken moet gezocht worden in de omstandigheid, dat nu Zweden den uitvoer van koffie verboden heeft en ten onzent bijna geen vrije vreemde koffie meer voorkomt, het buitenland geen andere keuze heeft dan zich te voorzien in onze wel is waar duurere, maar dan toch ook zooveel betere Java enz.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
26 Febr. 1916	424.000	6050	2.394.000	6400	11 13/16
18 „ 1916	362.000	6050	2.469.000	6350	11 27/32
26 Febr. 1915	396.000	4350	1.871.000	4800	12 11/16
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
26 Febr. 1916 ..	77.000	2.701.000	121.000	10.160.000
26 Febr. 1915 ..	128.000	2.114.000	193.000	7.958.000

THEE.

Statistiek van Pakhuismeesteren van de Thee te Amsterdam.
(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 29 Januari 1916	37341
Sedert aangevoerd	20882
„ Sedert afgeleverd	58223
Voorraad 28 Februari 1916.....	16531
„ Waarvan in de eerste hand	41692
	16754

VETTEN EN OLIEN.

Oleo-Margarine.- De handel blijft kalm.

Er waren deze week offerten aan de markt van „Martin Extra” à f 74.— en „Harvey Extra” à f 67.—, franco wal Rotterdam, inclusief molestverzekering, doch exclusief capture. Deze offerten vonden vlot koopers.

Premier-Jus. Zuid-Amerikaansche hooger, terwijl voor 1e. kwaliteit f 70.—, voor 2e kwaliteit f 68.— en voor 3e

qualiteit f 65.— betaald werd (alles Maart/April-aflading, franco wal Rotterdam, inclusief molest). Verder werden er nog 1e qualiteiten tot f 70/71.— gelaten.

Neutrallard. Men zegt, dat 1e qualiteiten werden verkocht tot 64/6, exclusief molest, en tot 65/6 inclusief molest, c. i. f. Engeland.

Ook was er nog een offerte aan de markt tot f 77 1/2, franco wal Rotterdam, inclusief molest, doch exclusief capture, welke gedeeltelijk koopers vond.

Imitation Neutrallard. Er werd aangeboden tot f 72.—, franco wal Rotterdam, inclusief molest, doch exclusief capture, en tot 61/6 c. i. f. Engeland, inclusief molest.

Katoenolie. Er werd een post Boterolie, op aflading van Amerika, verkocht tot \$ 25.30 per 100 Kilo c. f. Rotterdam (dus exclusief elke verzekering.) Betaling in New York tegen documenten.

Amerika voor ongeraffineerde katoenolie mat zonder verandering; geraffineerde evenwel vast met eenige punten hogere prijzen, waartegen eenige interesse van de zijde der koopers viel te constateeren. Op latere levering heerscht eenige onregelmatigheid met vasteren grondtoon. Hull en Londen berichten een prijshoudende markt en ook daar is de tendenz vast.

Talk. De algemeene stemming der talkmarkt blijft stil; voor loko-waar blijft de vraag voortduren doch er wordt weinig geoffreerd. Voor aflading van Australië of van Londen blijven zaken nog onmogelijk, daar de War Trade Department voortgaat, contracten te annuleeren en vergunningen voor uitvoer te weigeren.

Ook Londen is stil en lusteloos; in veiling van j.l. Woensdag werden van de aangeboden 443 vaten 177 vaten verkocht en bleven de prijzen vrijwel onveranderd. Buiten de veiling toonen de prijzen een neiging tot afbrokkeling, welke omstandigheid op de markt hier zoo goed als geen invloed vermag uit te oefenen.

Offerten van Australië zijn te Londen schaarsch, tengevolge der kleine aanvoeren der grootere slachthuizen.

Ook Amerika is zonder eenige verandering in de officieele notering.

Palmolie. De vorige week hebben de importen in Liverpool 1.653 vaten bedragen. De markt was lusteloos en de verkoopers zijn zoo goed als niet geneigd te opereeren of eenige verandering in de noteringen te brengen. Er kwam in den loop dezer week wel wat meer vraag, doch deze ontwikkelde zich slechts zeer langzaam en vooralsnog werden geen afdoeningen gerapporteerd. Aangekomen te Liverpool, doch nog niet gelost 2.767 vaten.

Soya-Boonenolie. Vaste overanderde markt te Hull en Londen doch de omzetting bleven in de afgeloopen week beperkt.

Cocosolie. In Holland is er wel eenige vraag voor latere leveringen te constateeren, doch aanvragen naar offerten bleven tot nog toe zonder enig resultaat. Te Londen hebben de noteringen gedurende de afgeloopen week weinig of geen verandering ondergaan. Stemming der Londensche markt blijft kalm prijshoudend.

Vischolie onveranderd kalm zonder zaken; Ricinusolie zeer vast met nominale noteringen; Olijfolie volgens Liverpool kalm met matige vraag en aanbod.

Lijnolie. In de afgeloopen week vast met hogere prijzen om lager te sluiten met zeer groote vraag voor rekening van de zeepziederij en speculanten.

Raapolie. De prijzen bleven deze week vrijwel constant met kleine afdoeningen.

Uitvoer van Margarine van Nederland naar Engeland.

1913. Totaal: 1.483.417 cwts., waarde £ 3.810.409
1914. " 1.502.576 " " " 3.896.375
1915. " 2.024.469 " " " 5.666.146

Januari 1914.....	112.729 cwt.
Januari 1915.....	148.335 "
Januari 1916.....	177.111 "

COPRA.

De markt bleef deze week vast met koopers tot f 41,— à f 41 3/4, waartoe eenige zaken werden afgesloten.

Ceylon f.m.s. cif. London £ 36.10.— koopers, cif. Marseille £ 42.— genoteerd.

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

26 Februari 1916	f 41 3/4
19 " " 1916	" 41
26 Februari 1915	" 54 1/2
26 Februari 1914	" 33 1/2
20-25 Juli 1914	" 28 3/4

VERKEERSWEZEN.

BEVRACHTINGEN.

26 Febr. 1916. De vrachtenmarkt bleef in de afgeloopen week onveranderd.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/ Rotterdam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
21/26 Febr. 1916	—	—	—	16/-	—	138/9
14/19 " 1916	—	—	f 12.50	16/-	—	143/9
22/27 Febr. 1915	—	—	10/-	—	70/-	62/6
23/28 Febr. 1914	—	6/6	1/9	—	12/6	12/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oostk. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
21/26 Febr. 1916	—	—	—	485/- ¹
14/19 " 1916	—	—	—	495/-
22/27 Febr. 1915	—	—	—	165/- ¹
23/28 Febr. 1914	—	—	73/9	72/6
Juli 1914	f 12.—	24/6	75/-	77/6

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekland Middlesbro'	Poti Middlesbro'
21/26 Febr. 1916	24/-	22/-	—	—
14/19 " 1916	23/6	20/6	—	—
22/27 Febr. 1915	14/-	15/-	—	—
23/28 Febr. 1914	4/3	4/4 1/2	5/9	9/3
Juli 1914	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
21/26 Febr. 1916	fr. 51.—	77/6	80/-	—	—	—
14/19 " 1916	" 46.—	64/-	80/-	44/-	f 6.—	—
22/27 Febr. 1915	" 20.—	33/-	—	—	" 6.—	—
23/28 Febr. 1914	" 5.25	6/6	7/4 1/2	14/-	3/1 1/2	—
Juli 1914	" 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
21/26 Febr. 1916	135/-	—	—	—
14/19 " 1916	135/-	180/-	—	—
22/27 Febr. 1915	—	70/-	—	—
23/28 Febr. 1914	16/6	—	—	18/11
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Hout gezaagd en pitchpine per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.
Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVACHTEN.

Er is in de afgeloopen week zeer weinig werk in de haven geweest.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Eris nr. Ruhrhavens		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
21-26 Februari 1916 ..	—	—	—	hoog
14-19 " " 1916 ..	—	—	—	gunstig
22-27 Februari 1915 ..	0,17 1/2	0,27 1/2	—	gunstig
23-28 Februari 1914 ..	0,40	0,50	0,90	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig